



РЕШЕНИЕ

КАРАР

"16" *февраль* 2024 ел.

Олы Кайбыч ав.

№ *242*

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Федоровский авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында

Территорияне тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру, шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру тәртибен жайга салу, «Федоровский авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә тәртипле һәм нәтижәле жирдән файдалануны һәм төзелешне тәэмин итү максатларында, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 32 статьясы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясы, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Уставы нигезендә, кайбыч муниципаль районының 16.02.2024 номерлы гавами тыңлаулары нәтижәләре буенча, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Федоровский авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен (кушымта) расларга.

2. Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://kaybici.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының рәсми сайтында һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында» бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан (игълан ителгән) көненнән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Советының законлылык, хокук тәртибе, жирле үзидарә һәм жәмәгатьчелек белән элементә буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет Рәисе,  
Кайбыч муниципаль районы Башлыгы  
Татарстан Республикасы

А.И.Рәхмәтуллин

Татарстан Республикасы  
Кайбыч муниципаль районы  
Советының  
16.02.2024е. 242  
караына кушымта

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының  
«Федоровский авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен  
**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ  
КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

1 том

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ  
ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ ҺӘМ КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ

2024 ел

## **ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ ДОКУМЕНТЛАРЫ СОСТАВЫ**

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Федоровский авыл җирлегенең жирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләре (алга таба - Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре) документлары составына керә:

1. Составында текст өлеше:

Кереш;

1 том. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

2 том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

2. Составында график өлеш:

-Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

-Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр.

# ЭЧТӨЛӨК

|   |    |
|---|----|
| <b>КЕРЕСИ</b> .....   | 6  |
| <b>I өлөш. ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛӨШ КАГЫЙДӨЛӨРӨН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛӨШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРӨНӨ ҮЗГӨРӨШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ</b> .....   | 7  |
| <b>I БҮЛӨК. Гомуми нигезлэмэлэр</b> .....   | 7  |
| 1 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре, аларны керту, билгеләү һәм аларның составы.....   | 7  |
| 2 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы .....   | 8  |
| 3 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре үз көчөнә керә.....  | 8  |
| 4 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләрен бозган өчен жаваплылык .....  | 8  |
| <b>II БҮЛӨК. Жирле үзидарә органнары жирдөн файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезлэмэлэр</b> .....   | 9  |
| 5 статья. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре.....  | 9  |
| 6 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проектын эзерләү комиссиясе .....  | 9  |
| 7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезлэмэлэр.....  | 10 |
| 8 статья. Территориаль зоналар.....   | 11 |
| 9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану .....   | 11 |
| <b>III БҮЛӨК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрөн үзгәртү турында нигезлэмэлэр</b> .....                                   | 14 |
| 10 статья. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрөн үзгәртү тәртибе.....   | 14 |
| 11 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү тәртибе.....  | 14 |
| 12 статья. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, реконструкциялүгә рөхсәт бирү тәртибе .....  | 15 |
| <b>IV БҮЛӨК. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезлэмэлэр</b> .....  | 18 |
| 13 статья. документларга гомуми таләпләр Территорияне планлаштыру буенча .....  | 18 |
| 14 статья. Территорияне планлаштыру документлары төрлөрө .....  | 19 |
| <b>V БҮЛӨК. Жирдөн файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезлэмэлэр</b> .....  | 21 |
| 15 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезлэмэлэр .....   | 21 |
| 16 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проекты, жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр керту проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре..... | 21 |
| 17 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар .....                     | 22 |
| 18 статья. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүен, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар.....                | 23 |
| <b>VI БҮЛӨК. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләренә үзгәрешләр керту турында нигезлэмэлэр</b> .....   | 24 |
| 19 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр керту тәртибе .....  | 24 |
| <b>VII БҮЛӨК. Жирдөн файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезлэмэлэр</b> .....   | 28 |
| 20 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчөтсөз мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына керту .....  | 28 |
| <b>II кисәк. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛӨШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ</b> .....  | 33 |
| <b>VIII БҮЛӨК. Карты градостроительного зонирования</b> .....   | 33 |
| 21 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар.....   | 33 |
| 22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.....  | 36 |
| 23 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмэлэр.....   | 36 |
| <b>III бүлек ШӘҺӘР ТӨЗЕЛӨШЕ РЕГЛАМЕНТЫ</b> .....  | 38 |
| <b>IX БҮЛӨК. Шәһәр төзелеше регламенты</b> .....  | 38 |

|  |           |
|--|-----------|
| 24 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы.....  | 38        |
| 25 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары.....   | 40        |
| 25.1. Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре .....  | 40        |
| 25.2. Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1).....   | 41        |
| 25.3. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның (ОД) шәһәр төзелеше регламенты .....   | 44        |
| - гамәлдәге күчсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм майданы жир кишәрлекләренең иң чик (минимал) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлеге булмау. ....  | 47        |
| 25.4. III класслы хәвефлеләктәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П2) .....   | 47        |
| Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә. ....   | 49        |
| 25.5. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2) .....   | 49        |
| Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә. ....   | 50        |
| 25.6. Рекреацион билгеләнештәге зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (Р2) .....  | 50        |
| Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә. ....   | 52        |
| 25.7. Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН1).....  | 52        |
| 25.8. Оборона һәм иминлек объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (ОБ). .....   | 53        |
| 26 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр .....  | 55        |
| 27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр .....   | 55        |
| 28 статья. Жирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре .....  | 56        |
| <b>III БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләү.....</b>   | <b>57</b> |
| 29 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләү ....   | 57        |
| 29.1. Гомуми нигезләмәләр.....   | 57        |
| 29.2. Су белән тәмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары.....   | 58        |
| 29.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе яклау полосалары.....   | 59        |
| 29.4. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары.....  | 61        |
| 29.5. линияләренң һәм элемент корымаларының сак зоналары .....   | 62        |
| 29.6. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары .....  | 63        |
| 29.7. Сак зоналары һәм магистраль торбаүткәргечләрдән минимал ераклыктагы зоналар .....  | 64        |
| 29.8. Файдалы казылмалар ятмалары, жир асты байлыклары участоклары, тау токымнары.....   | 66        |
| 30 статья. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләү .....   | 67        |
| 31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләү .....   | 67        |
| <b>IV БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минимал тәмин ителеш дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максимал рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре .....</b> | <b>68</b> |

## КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Федоровский авыл жирлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре (алга таба - Кагыйдә) - «Татарстан Республикасының пространство мәгълүматлары фонды» дәүләт бюджет учреждениесе тарафыннан Россия Федерациясе Шәһәр кодексы, Россия Федерациясе Урман кодексы, Россия Федерациясе Су кодексы, «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмати тәмин итү турында» 279 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте карары, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшлэнгән шәһәр төзелешен зоналаштыру документы.

Кагыйдэләрне эзерләгәндә шулай ук Кайбыч муниципаль районы һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Федор авыл жирлеге норматив хокукый актларының, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенең төп юнәлешләрен билгеләүче башка документларның нигезләмэләре исәпкә алына.

Әлеге Кагыйдәләр территорияль зоналарны, шәһәр төзелеше регламентларын, әлеге Кагыйдәләрне куллану һәм кануннар нигезендә үзгәрешләр кертү тәртибен билгели, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Федор авыл жирлеге территориясен муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне саклау өчен шартлар тудыру, физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү, шулай ук инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән, рациональ файдалану шартларын тудыра.

# **I өлеш. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ**

## **I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр**

### **1 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре, аларны кертү, билгеләү һәм аларның составы**

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре Кайбыч муниципаль районы жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия. Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Федоровский авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегендә (алга таба - муниципаль берәмлек, жирлек) жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу системасын кертәләр.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнә:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү;

4) инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлегенә бирү юлы белән.

3. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

- техник регламентлар белән (алар үз көченә кергәнче - билгеләнгән тәртиптә норматив техник документлар белән - “Техник жайга салу турында” 2002 елның 27 декабрендәге 184-ФЗ номерлы Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар белән);

- Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары;

- шәһәр төзелешен проектлау нормативлары;

- Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Федор авыл жирлегенә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары белән.

4. Әлеге Кагыйдәләр составына түбәндәге документлар керә:

Текст өлеше:

Кереш;

1 том. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

2 том . Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

График өлеш:

-Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар;

-Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

Кушымта:

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр.

5. Әлеге Кагыйдәләр Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Федоровский сельское поселение» муниципаль берәмлегенә территориясендә шәһәр төзелешен эшчәнлеген көйләүче һәм контрольдә тотучы вазыйфаи затлар тарафыннан дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

## **2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы**

1. Әлеге Кагыйдәләр, аларның составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертеп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Федоровский авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә вазыйфай затлары, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары өчен ачык булып тора.

2. Кайбыч муниципаль районының жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәмин итәләр:

- әлеге Кагыйдәләргә жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми рәвештә бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлек сайтында» урнаштыру өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару (халыкка житкерү);

- территорияль планлаштыруның Федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләр урнаштыру;

- муниципаль берәмлек территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу мөмкинлеген тудыру;

- физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өземтәләр, шулай ук картографик материалларның кирәкле күчмәләрен һәм жирдән файдалану һәм төзелеш шартларын характерлаучы аларның фрагментларын аерым жир кишәрлекләренә һәм планировка структурасы элементларына карата бирү. Әлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язма гарызнамә буенча бирелә. Күрсәтелгән хезмәтләрнең бәясе Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

## **3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре үз көченә керә**

Әлеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

Кагыйдәләр зур юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган өлештә эшли.

## **4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозган өчен жаваплылык**

Әлеге Кагыйдәләргә бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфай затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплы булалар.



## **II БҮЛЕК. Жирле үзидарэ органнары жирдэн файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмэләр**

### **5 статья. Жирле үзидарэ органнары вәкаләтләрә**

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарэ органнарының вәкаләтләрә «Россия Федерациясендә жирле үзидарэ оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Федор авыл жирлегә уставы, Кайбыч муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

2. Кайбыч муниципаль районы (алга таба - район Советы) жирле үзидарәсенәң жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтле органы вәкаләтләрәнә түбәндәгеләр керә:

- жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау, шул исәптән жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр (өстәмәләр) кертү;

- федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль районнарның вәкилләклә органнарын алып баруга кертелгән башка вәкаләтләр, шулай ук Татарстан Республикасының «Кайбыч муниципаль районы» муниципаль берәмлегә Уставы тарафыннан район Советы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләр.

3. Кайбыч муниципаль районының (алга таба - муниципаль район башкарма комитеты) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарәненәң башкарма органы вәкаләтләрәнә түбәндәгеләр керә:

- жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәтләр бирү;

- рөхсәт бирү рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә.

- районның территориаль планлаштыру документлары, районның башка шәһәр төзелеш документлары проектларын эшли һәм аны раслауга кертә һәм гамәлгә ашыруны тәмин итә;

- район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеш эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системаларын алып бара;

- карарларда, Кайбыч муниципаль районы Уставында каралган вәкаләтләрдән тыш, районның жирле эһәмияттәге мәсьәләләре буенча районның башка вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, район Советы карарлары белән район Советы, район башлыгы яисә районның башка жирле үзидарэ органнары компетенциясенә керә.

### **6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе**

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе (алга таба - комиссия) жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектын эзерләү максатларында төзелә торган даими эшләүче коллегияль орган, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проект. Комиссия Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы нигезендә аларны үткәргәндә ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыручы булырга мөмкин.

2. Комиссия составына һәм эшчәнлек тәртибенә карата таләпләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеш эшчәнлегә турында» 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, жирле үзидарэ органнарының норматив хокукый актлары нигезендә билгеләнә.

3. Комиссия составы Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән раслана.

4. Комиссия вәкаләтләрәнә түбәндәгеләр керә:

- жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу системасын эзлекле рәвештә камилләштерү процессын оештыру, шул исәптән әлегә Кагыйдәләрне эшләүне, ә алга таба аларны гамәлгә ашыруны;

- Кагыйдэлэргэ үзгэрешлэр кертү мэсьэлэлэре буенча гражданның һәм юридик затларның тэкъдимнэрен карау;

- Кагыйдэлэр проекты буенча ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру;

- ижтимагый фикер алышулар нәтижэлэре буенча бөяләмэ чыгару, тэкъдимнэр эзерләү һәм аларны Россия Федерациясе Шәһэр төзелеше кодексы нигезендә Кайбыч муниципаль районы башлыгына жибэрү.

5. Комиссия карарлары беркетмэгэ имза салынган вакыттан үз көченә керә һәм жирле үзидарэ органнары тарафыннан тиешле гамәллэрне гамәлгә ашыру өчен тэкъдимнэр булып тора.

6. Комиссия эше турында мәгълүмат барлык кызыксынучы затлар өчен ачык булып тора.

## **7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмэлэр**

1. Жирле үзидарэ органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш мэсьэлэлэре буенча элге Кагыйдэлэрне раслаганчы кабул ителгән норматив хокукый актлары элге Кагыйдэлэргә каршы килмэгән өлештә кулланыла.

2. Жир кишэрлэге яисэ капитал төзелеш объекты элге Кагыйдэлэргә туры килми, эгэр:

аларның рөхсэт ителгән файдалану төрлэре рөхсэт ителгән куллану төрлэре исемлегенә керми; тиешле территориаль зона өчен билгелэнгән;

аларның үлчэмнэре һәм параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһэр төзелеше регламентында билгелэнгән иң чик күрсәткечлэргә туры килми.

3. Шәһэр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишэрлеклэре яисэ капитал төзелеш объектары, рөхсэт ителгән файдалану төрлэре, иң чик (минималь һәм (яисэ) максималь күлэмнэре һәм иң чик параметрлары аларны шәһэр төзелеше регламентына туры китерү срогы билгеләнмичә файдаланылырга мөмкин, моңа мондый жир кишэрлеклэрэннән һәм капитал төзелеш объектарынан файдалану кешенең тормышы яисэ сәламәтлэге өчен куркыныч, әйләнэ-тирә мохит, мэдэни мирас объектары өчен куркыныч булган очраklar керми.

4. Капитал төзелеш объектарын, рөхсэт ителгән файдалану төрлэрен, иң чик (минималь һәм (яисэ) максималь зурлыкларны һәм шәһэр төзелеше регламентына туры килми торган чик параметрларны реконструкцияләү мондый объектарны шәһэр төзелеше регламентына туры китерү юлы белән яисэ аларны рөхсэт ителгән төзелешнең, реконструкциянең иң чик параметрларына туры килмәү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Күрсәтелгән жир кишэрлеклэрэннән һәм капитал төзелеш объектарынан рөхсэт ителгән файдалану төрлэрен үзгөртү аларны жир кишэрлеклэрэннән һәм капитал төзелеш объектарынан рөхсэт ителгән файдалануның шәһэр төзелеше регламентында билгелэнгән төрлэренә туры китерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5. Шәһэр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишэрлеклэрэннән яисэ капитал төзелеш объектарынан, рөхсэт ителгән файдалану төрлэрэннән һәм иң чик (минималь һәм (яисэ) максималь күлэмнэрдән һәм иң чик параметрларынан файдалану кеше тормышы яисэ сәламәтлэге, әйләнэ-тирә мохит, мэдэни мирас объектары өчен куркыныч янаган очракта, федераль законнар нигезендә мондый жир кишэрлеклэрэн һәм объектарны куллануны тыю салынырга мөмкин.

## **8 статья. Территориаль зоналар**

1. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләрен эзерләгәндә территориаль зоналар чикләре түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- жир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренә бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;

- жирлекнең генераль планы (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 18 статьясындагы 6 өлешендә билгеләнгән очрактан тыш), муниципаль округның генераль планы, шәһәр округының генераль планы, муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасы белән билгеләнгән функциональ зоналары һәм аларның планлаштырылган үсеш параметрлары;

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән территориаль зоналарны;

- территорияне планлаштыру һәм булган жирдән файдалану;

- төрле категориядәге жирләрнең чикләре планлаштырыла торган үзгәрешләр;

- катнаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмау;

- федераль әһәмияттәге тарихи жирлекнең яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекнең тарихи-мәдәни терәк планының тарихи-мәдәни терәк планы.

2. Территориаль зоналарның чикләре түбәндәгечә билгеләнергә мөмкин:

- магистральләр, урамнар, машиналар линияләренә, аларны капма-каршы юнәлешләрнең транспорт агымнары аерып тора;

- кызыл сызыкларга;

- жир кишәрлекләре чикләренә;

- муниципаль берәмлекләр чикләрендә торак пунктлар чикләренә;

- муниципаль берәмлекләр чикләрендә, шул исәптән федераль әһәмияттәге Мәскәү, Санкт-Петербург һәм Севастополь шәһәрләренә шәһәр эчендәге территорияләре чикләрендә;

- табигать объектларының табигый чикләре;

Башка чикләргә.

3. Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре территориаль зоналар чикләре белән туры килмәскә мөмкин.

4. Территориаль зоналар чикләре һәр жир кишәрлегенә бары тик бер территориаль зонага гына туры килү таләбенә җавап бирергә тиеш, чикләре жир законнары нигезендә территориаль зоналар чикләрен кисеп үтә ала торган жир кишәрлегеннән тыш.

5. Әлеге Кагыйдәләр белән һәр территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

## **9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану**

1. Шәһәр төзелеше регламентында жир кишәрлекләренә хокукый режимы билгеләнә, шулай ук жир кишәрлекләре өсләгендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә кебек үк.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренә бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;

- муниципаль берәмлекләренә территориаль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

- территориаль зоналарның төрләре;

- мәдәни мирас объектларын, махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында түбәндәгеләр күрсәтелә:

- жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

- жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

- капитал төзелеш объектларының архитектур-шәһәр төзелешенә карата таләпләр;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

- территориянең коммунал, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенә мөмкин булган минималь дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеше регламенты кулланыла торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гәмәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенә максималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гәмәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

5. Шәһәр төзелеше регламентының гәмәли көче жир кишәрлекләренә кагылмый:

- Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайланмалар эчтәлегә, параметрлары турында карар кабул иткән территория чикләрендә;

- гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

- линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары белән мәшгуль;

- файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

6. Тарихи жирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дөвалау-савыктыру урыннары жирләренә һәм курортларга, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

7. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми

- урман фонды жирләре;

- өске сулар белән капланган жирләр;

- запас жирләр;

- махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре (дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары жирләренән тыш);

- авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;

- махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре.

8. Шәһәр төзелеше регламентларының гәмәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләренән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнә вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан урман фонды жирләренән яисә жир кишәрлекләренән (махсус сакланылучы табигать территорияләре составына кертелгән торак пунктлар территорияләренән тыш) файдалану тиешенчә урман

хужалыгы регламенты, урман законнары, махсус сакланылучы табигать территориясе турындагы нигезләмә белән, махсус сакланылучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә билгеләнә.

### **III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынын рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр**

#### **10 статья. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынын рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртибе**

1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынын рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү күчөмсөз мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлеге яисә капиталъ төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләрен куллану шартларында рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләре тарафыннан түбәндөгә ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

- хокукка ия булчы, рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турындагы гариза, хокукны билгели торган документлар, шулай ук тиешле жир кишәрлеген билгеле бер территория зонасына (Кагыйдәләрдән өзөмтәгә) кертү турында муниципаль районның башкарма комитеты биргән белешмә белән кадастр исәбе органына мөрәжәгать итә, әгәр тиешле территориаль зона турындагы белешмәләр күчөмсөз мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булмаса;

- хокукка ия кеше, мәгълүмат элементәсе тәртибдә жир кишәрлеге яисә капиталъ төзелеш объекты характеристикасын үзгәртү турында белешмәләр жибәрү өчен, рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турында гариза белән муниципаль районның жирле үзидарә органнарына мөрәжәгать итә.

3. Тиешле территория зонасы өчен шартлы рөхсәт ителгән башка төргә караган рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы таләпләре һәм әлегә Кагыйдәләрнең 11 статьясы нигезләмәләре нигездә жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеш регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынын рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигездә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

5. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның мөмкин булган төрләре исемлегендә булмаган жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынын файдалануның барлык башка төрләре әлегә территориаль зона өчен рөхсәт ителмәгән булып тора һәм әлегә Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рөхсәт ителергә мөмкин.

6. Территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән көннән алып аңа карата аны комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән территорияне планлаштыру документларын раслау көненә кадәр, мондый территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм (яисә) капиталъ төзелеш объектларынын рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү рөхсәт ителми.

#### **11 статья. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе**

1. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә (алга таба - файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү) рөхсәт бирү белән кызыксынган физик яисә юридик зат Комиссиягә файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы гаризаны жибәрә.

Шартлы рөхсәт бирү турында гариза куллануның рөхсәт ителгән төренә электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешдә жибәрелергә мөмкин.

2. Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты чикләрендә жир кишәрлеге яисә рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объекты урнашкан территория зонасы чикләрендә яшәүче гражданныр катнашында Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районында гавами тыңлаулар яисә жәмәгать фикер алышулары оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы нигезләмәдә Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган гавами тыңлауларда яисә жәмәгать фикер алышуларында каралырга тиеш.

3. Әгәр жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булса, гавами тыңлаулар яисә жәмәгать фикер алышулары жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының мондый тискәре йогынтыны куркыныч астына куйган хокук ияләре катнашында уздырыла.

4. Комиссия әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләреннән хокукка ия булучыларга рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрләр жибәрә, аңа карата әлеге рөхсәт соратыла торган жир кишәрлекләре белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә һәм әлеге рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектының бер өлешә булган биналарның хокук ияләренә. Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә рөхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң жиде эш көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Комиссия файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча гавами тыңлаулар яки ижтимагый фикер алышулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә мондый рөхсәтне куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, аларны район башкарма комитеты житәкчесенә жибәрә.

7. Әлеге статьяның 6 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә район башкарма комитеты житәкчесә мондый тәкъдимнәр кергән көннән алып өч көн эчендә мондый рөхсәтне файдалануның рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм «Интернет» челтәрендә муниципаль район һәм (яисә) жирлек сайтында урнаштырылырга тиеш.

8. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыруга һәм уздыруга бәйлә чыгымнар мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат йөртә.

9. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төре шәһәр төзелешә регламентына Жәмәгать фикер алышулары уздырганнан соң яисә шартлы рәвештә рөхсәт бирелүнең рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү белән кызыксынган физик яисә юридик зат инициативасы буенча жәмәгать тыңлаулары уздырганнан соң Кагыйдәгә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә кертелгән очракта, мондый затка файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

10. Физик яисә юридик зат шартлы рөхсәт ителгән файдалану төренә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

## **12 статья. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларынан читкә тайпылуга, реконструкцияләүгә рөхсәт бирү тәртибе**

1. Исеме шәһәр төзелешә регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләренә минималь күләмнәннән йә төзелеш алып бару өчен уңайсыз булган инженерлык-геологик яисә башка характеристикаларын конфигурацияләүдән кечерәк булган жир кишәрлекләре ияләре рөхсәт

ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәтләр алырга хокуклы.

1.1. Әгәр мондый тайпылыш рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылу, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү өчен рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы, әгәр мондый тайпылыш конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын бер яисә берничә чик параметрға бер мәртәбә үзгәртү, реконструкцияләү максатларында ун проценттан артмаска тиеш.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшү, техник регламентлар таләпләрен үтәгәндә, аерым жир кишәрлеге өчен рөхсәт ителә. Катларның иң чик саны, биналарның, корылмаларның чик биекlege һәм федераль яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрендә капитал төзелеш объектларының архитектура карарларына таләпләр өлешендә рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан баш тарту рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт алуда кызыксынган зат Комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жиберә.

Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жиберелергә мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында карар проекты мондый рөхсәт бирү турында гариза кәргән көннән алып унбиш эш көне эчендә эзерләнә һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып үткәреп торган жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, каралырга тиеш.

Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәреү белән бәйлә чыгымнар мондый рөхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат йөртә.

5. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә Комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән алып унбиш эш көне эчендә мондый рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр эзерли һәм, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, күрсәтелгән тәкъдимнәрен муниципаль район башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

6. Башкарма комитет житәкчесе әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр кәргән көннән соң жиде көн эчендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәт бирүдән баш тартуға рөхсәт бирү турында карар кабул итә.

6.1. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан рөхсәтсез төзелгән корылма ачыкланган көннән алып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән күрсәтелгән дәүләт хакимияте органына, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына рөхсәт бирү рөхсәт ителми, мондый корылма урнашкан жир кишәрлегенә карата капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә, аны жимерүгә яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында хәбәр ителми, моңа жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимияте башкарма органына, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 55 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына яисә жирле үзидарә органына күрсәтелгән таләпләр керми, һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш



кодексының 55 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән әлеге гаризаны канәгатьләндерүдән баш тарту турында законлы карар үз-үзен канәгатьләндерүдән баш тарту турында үз көченә кәргән булса да.

7. Физик яисә юридик зат рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тартуға рәхсәт бирү турындагы карарға суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

8. Әгәр мондый тайпылыш аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килмәсә, рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү рәхсәт ителми.

#### **IV БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмәләр**

##### **13 статья. документларга гомуми таләпләр Территорияне планлаштыру буенча**

1. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре (линия объектларын урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру документларын эзерләүдән тыш); урман хужалыгы регламенты, махсус сакланылучы табигать территориясе турындагы нигезләмәләрне коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемалары, "Россия Федерациясендә юл хәрәкәтен оештыру турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында" Федераль законның 11 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәләгән тәмин итү таләпләре, техник регламентлар, кагыйдәләр һәм кагыйдәләр принциплары таләпләре нигезендә; мәдәни мирас объектлары чикләренен, мәдәни мирас объектлары чикләренен бердәй сакланган территорияләре чикләрен исәпкә алып, Россия Федерациясе Гражданнар кодексының 45 статьясындагы 2 өлешендә каралган мәдәни мирас объектлары чикләренен, мәдәни мирас объектлары чикләренен 10 өлешендә каралган булса, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 2 өлешендә каралган.

2. Капиталь төзелеш объектын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын эзерләү түбәндәге очрақларда мәжбүри:

- федераль, региональ яисә жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектын урнаштыруга бәйле рәвештә дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу кирәк;

- кызыл линияләр урнаштыру, үзгәртү яисә гамәлдән чыгару кирәк;

- жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре төзү территорияне ызанлау проекты нигезендә генә башкарылган очракта, жир кишәрлекләре төзәргә кирәк;

- капитал төзелеш объектын урнаштыру уртақ чиге булган ике һәм аннан да күбрәк муниципаль берәмлекләр территорияләрендә планлаштырыла (мондый капитал төзелеш объектын дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш, һәм мондый капитал төзелеш объектын урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми);

- линияле объектны төзү, реконструкцияләү планлаштырыла (линия объектын дәүләт яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый линияле объектны урнаштыру өчен дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми). Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан линия объектын төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документларын эзерләү таләп ителмәгән башка очрақлар билгеләнергә мөмкин;

- линия объектын булмаган капитал төзелеш объектын махсус сакланылучы табигать территориясе чикләрендә яисә урман фонды жирләре чикләрендә аның эшчәнлеген тәмин итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырыла;

- территорияне комплекслы үстерү планлаштырыла;

«Күпфатирлы йортларны һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектларын өлешле төзүдә катнашу һәм Россия Федерациясенә кайбер закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2004 елның 30 декабрендәге 214-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә өлешле төзелештә

катнашучыларның акчаларын жәлеп итеп, индивидуаль торак төзелеше объектларын төзү планлаштырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориаль зоналардан файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре һәм (яисә) муниципаль районнарны территориаль планлаштыру схемалары, жирлекләренң, муниципаль округларның, шәһәр округларының генераль планнары белән билгеләнгән функциональ зоналарның, территорияне комплекслы үстерүне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориянең планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементна карата бирелә торган территорияне планлаштыру проектына карата гамәлгә ашырыла.

4. Гомуми таләпләр, территорияне планлаштыру документларын эзерләү һәм раслау, шулай ук территорияне планлаштыру документларын эзерләү үзенчәлекләре жирлек территориясенә карата Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45, 46 статьялары, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегә турында» 2010 елның 25 декабрдәгә 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнә.

#### **14 статья. Территорияне планлаштыру документлары төрләре**

1. Территорияне планлаштыру документларының төрләре түбәндәгеләр:

- территорияне планлаштыру проекты;
- территорияне ызанлау проекты.

2. Территорияне планлаштыру проектларын эзерләү планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территорияне планлаштырыла торган үстерүнең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү өчен гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне ызанлау проекты эзерләү планлаштыру структурасының бер яисә берничә катнаш элементы чикләрендә урнашкан территориягә карата, территориаль зонаның һәм (яисә) муниципаль районны территориаль планлаштыруның билгеләнгән схемасы чикләрендә жирләрдән файдалану һәм (яисә) төзелеш алып бару кагыйдәләренң, жирлекнең, муниципаль округның, шәһәр округының генераль планында территорияне комплекслы үстерүне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориянең чикләреннән гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне ызанлау проекты эзерләү түбәндәгеләр өчен гамәлгә ашырыла:

- төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренң чикләре урынын билгеләү;
- чикләрендә капитал төзелешнең яңа объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләре өчен, шулай ук территорияләр чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген төзүгә, үзгәртүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйле рәвештә кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен, территорияне комплекслы үстерүне гамәлгә ашыру күздә тотылмаган төзелеш территорияләре өчен кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару, мондый билгеләүнең гомуми файдалану территориясе чикләрен үзгәртүгә китерерлек шарт белән, территорияне комплекслы үстерүне гамәлгә ашыру күздә тотылмаган жир кишәрлегә барлыкка килүгә һәм (яисә) үзгәртелүгә бәйле рәвештә.

5. Территорияне ызанлау проекты расланьрга тиешле төп өлештән һәм әлегә проектны нигезләү материалларыннан тора.

6. Территорияне ызанлау проектларын эзерләү, территорияне планлаштыру документларын эзерләү өчен Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә мондый инженер эзләнүләрен башкару таләп ителгән очрактарда, инженер эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла. Территорияне ызанлау проекты эзерләү максатларында әлегә территорияне планлаштыру проекты эзерләү өчен алынган инженер эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен аларны үтәү көненнән алып биш ел дәвамында файдалану рөхсәт ителә.

7. Территорияне ызанлау проекты эзерләгәндә чикләренң урнашу урынын, төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренң урынын билгеләү эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен шәһәр төзелеше регламентлары һәм жир кишәрлекләрен бүлеп бирү

нормалары, федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында, техник регламентларда, кагыйдэләр жыентыгында билгелэнгән барлыкка килә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

8. Территорияне ызанлау проекты эшләү чикләренә карата гамәлгә ашырылган очракта, чикләрендә әлегә схемада каралган жир кишәрлекләре яисә жир кишәрлекләре урнаштыру схемасының расланган схемасы нигезендә жир кишәрлекләре төзү күздә тотыла.

9. Тарихи жирлек территориясенә карата әзерлэнгән территорияне ызанлау проектында Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау турындагы законнарда аларның сакланышын тәэмин итү планлаштыру структурасы элементлары исәпкә алына.

10. Территорияне планлаштыру проекты белән расланган планлаштыру структурасының элементы яисә элементлары чикләрендә урнашкан территорияне ызанлау проекты әзерлэгәндә, аерым документ рәвешендә жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелми, моңа территорияне планлаштыру проекты буларак гамәлгә ашыру күздә тотылмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеге барлыкка килүгә һәм (яисә) үзгәртелүгә бәйлә рәвештә территорияне ызанлау проекты әзерләү, үзгәртү, кызыл сызыкларны үзгәртү очрагы керми, мондый билгеләнешләр гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә китерә дигән шарт белән.

11. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр, эчтәлегә, әзерләү һәм раслау тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегә турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

## **V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр**

### **15 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр**

1. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә тормыш, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен уңай шартларга үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы, әлеге Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә уздырыла.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларына яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

- Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактардан тыш территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары;

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә рөхсәтләр бирү турындагы карарлар;

- рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары.

4. Жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе жирлек халкына жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән таныштыруны, жирлек халкының жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашуын, кабул ителгән карарларның дәлилленгән нигезләнүен дә кертәп, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижеләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыруның тәртибе һәм башка үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районында гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы нигезләмә, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнгән.

### **16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре**

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре яисә аларга үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Муниципаль берәмлек башлыгы карары нигезендә Кагыйдәләр проекты эзерләү комиссиясе тарафыннан уздырыла.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты буенча ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның озынлыгы мондый проект басылып чыккан көннән бер айдан да артык булмый.

3. Конкрет территориаль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр кертү өлешендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, шулай ук территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителүгә бәйле рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар территориаль зона чикләрендә үткәрелә, аның өчен мондый шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территория чикләрендә комплекслы үсеш узарга тиешле территория чикләрендә башкарыла.

**17 статья. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектынъ файдалануныъ шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар**

1. Жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануныъ шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге Кагыйдәләренң 11 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Куллануныъ шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Әгәр жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектынъ файдалануныъ рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булса, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынтыны куркыныч астына куйган жир кишәрлекләренә һәм капиталъ төзелеш объектларыныъ хокук ияләре катнашында уздырыла.

4. Комиссия түбәндәге затларга файдалануныъ шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрләр жиберә:

- әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләренә хокукка ия булучыларга;

- жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капиталъ төзелеш объектларыныъ хокукка ия булучыларына әлеге рөхсәт соратып алына торган объектлар;

- капиталъ төзелеш объектынның бер өлеше булган, әлеге рөхсәт соратып алына торган биналарның хокук ияләренә.

Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә рөхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң жиде эш көненнән дә соңга калмыйча жиберелә.

5. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында муниципаль берәмлек вәкиллеке органыныъ норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Куллануныъ шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыруга һәм уздыруга бәйле чыгымнар мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат йөртә.

7. Жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануныъ шартлыча рөхсәт ителгән төре шәһәр төзелеше регламентына жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә, ижтимагый фикер алышулар уздырылганнан яисә шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырылганнан соң, мондый затка файдалануныъ шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

**18 статья. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар**

1. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы һәм әлегә Кагыйдәләрнең 12 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында гариза кәргән көннән алып унбиш эш көне эчендә әзерләнә һәм жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәру Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Ижтимагый фикер алышуларны яисә рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча гавами тыңлауларны оештыруға һәм уздыруға бәйлә чыгымнар мондый рөхсәт бирүдә кызыксынучы физик яисә юридик зат йөртә.

## **VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр**

### **19 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе**

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 һәм 32 статьяларында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәләне башкарма комитет житәкчесе тарафыннан карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) жирлекнең генераль планына, муниципаль округның генераль планына, шәһәр округының генераль планына, мондый генераль планнарга яисә муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасына жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә туры килмәве;

1.1) жирлекнең, муниципаль округның, шәһәр округының, авылара территориянең жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кертелгән күчмәсез мөлкәт объектларыннан файдалануның чикләүләрен бозуны бетерү турында Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органынан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәжбүри булган кертем;

2) территориаль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керү;

3) территориядән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренә урнашу урыны турында белешмәләренә шәһәр төзелеш зоналаштыру картасында чагылдырылган туры килмәве, ул күчмәсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренә урнашу урыны тасвирламасына карый;

4) федераль, региональ һәм жирле эһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның күчмәсез мөлкәт объектларыннан мондый зоналар, территорияләр чикләрендә файдалану чикләүләренә шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән чикләүләренә туры килмәве;

5) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен, федераль эһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ эһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

6) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итү;

7) муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һәлак булганнарны күмү урыннарын ачыклау.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр Комиссиягә жиһәрелә:

1) федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре федераль эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда;

2) жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре региональ эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

3) жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре жирле эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына каршылык күрсәтә алган очрақларда Кайбыч муниципаль районының жирле үзидарә органнары тарафыннан;

4) жирлекнең, муниципаль округ территориясенә, шәһәр округы территориясенә, авылара территорияләренә тиешле территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очрақларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;



4.1) муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һәлак булганнарны күмү урыннары табылган очрақларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;

5) физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә йә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокукка ия булуыларына зыян салынса, жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хақы кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмаган очрақларда;

6) Россия Федерациясе тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыруны тәмин итүче, Россия Федерациясе тарафыннан төзелгән яисә устав (жыелма) капиталында Россия Федерациясе өләше 50 проценттан артык тәшкил иткән башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органы яисә юридик зат, устав (жыелма) капиталында әлегә юридик затка 50 проценттан артык өләш керткән устав (жыелма) капиталында;

7) Татарстан Республикасы билгеләгән һәм кабул ителгән Татарстан Республикасы, Кайбыч муниципаль районы башлығы тарафыннан территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә иң югары башкарма органы, муниципаль берәмлек яисә устав (жыелма) капиталында Россия Федерациясе субъекты, муниципаль берәмлек яисә муниципаль берәмлек өләше 50 проценттан артык тәшкил иткән территорияне комплекслы үстерү турында карар төзелгән территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыруны тәмин итүче юридик зат, яисә устав (жыелма) капиталында 50 проценттан артык өләше шундый юридик зат, йә территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән зат белән төзелгән территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән юридик зат тарафыннан.

3.1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 3 өләше нигезендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларын территориаль планлаштыру документларында каралган жирлек, муниципаль округ, шәһәр округы территорияләрендә (линия объектларынан тыш) муниципаль район жирле әһәмияттәге объектларын урнаштыру мөмкинлегә тәмин ителмәгән очракта, вәкаләтле башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жирле үзидарә органы жирлек башлығына, муниципаль округ башлығына, шәһәр округы башлығына күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәмин итү максатларында жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне жиберә.

3.2. Әлегә статьяның 3 өләшендә каралган очракта, жирлек башлығы, муниципаль округ башлығы, шәһәр округы башлығы әлегә статьяның 3.1 өләшендә күрсәтелгән таләп алынган көннән алып утыз көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәмин итә.

3.3. Әлегә статьяның 2 өләшендә 3 - 6 пунктларында һәм 3.1 өләшендә каралган очрақларда жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү максатларында, шулай ук конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре бер тапкыр үзгәртелгән очракта, капитал төзелеш объектларының һәм (яисә) капитал төзелеш объектларының элек билгеләнгән иң чик параметрлары үзгәртелмәгән, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларының бер яисә берничә чик параметры бер тапкыр үзгәртелгән очракта, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру, жирдән файдалану кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проектны кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм әлегә комиссиянең 4 өләшендә каралган бәяләмәне эерләү таләп ителми.

3.4. Территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыру максатларында жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очракта, шул исәптән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 30 статьясындагы 5.2 өләше нигезендә, мондый үзгәрешләр территорияне планлаштыру проекты комплекслы

үстерү максатларында раслаган көннөн алып туксан көннөн дә соңга калмыйча кертелергә тиеш.

3.5. Муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һәлак булганнарны күмү урыннарын ачыклауга бәйле рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү мондый урыннар ачыкланган көннөн алып алты ай дәвамында гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру таләп ителми.

4. Комиссия жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында тәкъдим кертгән көннөн алып егерме биш көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яисә мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагу турында тәкъдимнәре булган бәяләмә эзерли һәм бу бәяләмәне башкарма комитет житәкчесенә жибәрә.

4.1. Әлеге кагыйдәләренә аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерүне күздә тоткан жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект Комиссия тарафыннан каралмый.

5. Комиссия бәяләмәсендәге рекомендацияләренә исәпкә алып, Башкарма комитет житәкчесе егерме биш көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында яки әлеге кагыйдәләргә үзгәреш кертү турында тәкъдимнәренә кире кагу хакында карар кабул итә һәм, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, әлеге карарның күчermәсен мөрәжәгать итүчеләргә жибәрә.

5.1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү жирле үзидарәнең вәкиллеке органы тарафыннан гамәлгә ашырыла торган очракта, жирле үзидарәнең вәкиллеке органына жибәрелгән жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект күрсәтелгән орган утырышында якындагы утырышта уздырылган көннөн дә соңга калмыйча каралырга тиеш.

6. Башкарма комитет житәкчесе, әлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән башкарма хакимиятнең Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль органы алынганнан соң, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмәгә башкарма комитет житәкчесе судка шикаять бирергә мөмкин.

7. Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органыннан рөхсәтсез корылма барлыгы ачыкланган көннөн алып, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән капитал төзелеш объектларын, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органыннан территорияль зонага карата шундый корылма урнашкан, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен, мондый корылмаларның рөхсәт ителгән файдалану төренә һәм параметрларына туры килә торган рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларын, әлеге корылманы карау нәтижәләреннән тыш, жирле үзидарә органына үз-үзен канәгәтләндерү турында законлы карар биргән очракта, әлеге корылманы карау очракларыннан тыш, таләпләргә туры китерү рөхсәт ителми.

8. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган очракларда дәүләт хакимияте башкарма органы яисә жирле үзидарә органы территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны урнаштыруга, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтле орган башкарма комитет житәкчесенә территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен аерып алу һәм аларның чикләрен төзү кагыйдәләрендә чагылдыру, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләнгән билгеләү таләбен жибәрә.

9. Элеге статьяның 8 өлешендә каралган таләпләр кергән очракта, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар барлығын билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында йә мэдәни мирас объекты территориясе чикләре турында йә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен элеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган нигезләрне ачыкланган көннән алып, башкарма комитет житәкчесе, шул таләп нигезендә аларны төгәлләштерү юлы белән, жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәмин итәргә тиеш. Шул ук вакытта элеге статьяның 8 өлешендә каралган таләп нигезендә аларны төгәлләштерү максатларында жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр раслау таләп ителми.

10. Федераль әһәмияттәге мэдәни мирас объектларыннан, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен сайлап алу, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү максатларында элеге статьяның 9 өлеше нигезендә жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен төгәлләштерү чоры элеге статьяның 8 өлешендә каралган таләп кергән көннән алып алты айдан артмаска, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның, мэдәни мирас объекты территориясе чикләре турында йә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен элеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган нигезләмәләр ачыкланган көннән алып алты айдан артмаска тиеш.

## **VII БҮЛЕК. Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмәләр**

### **20 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кергү**

1. Территория зоналары чикләре турында белешмәләр кергү кагыйдәләре күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына “Күчемсез милекне дәүләт теркәвенә алу турында” 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 32, 34 статьялары нигезләмәләре белән билгеләнә.

2. Әлеге Кагыйдәләр белән территориаль зоналар билгеләнә, шул исәптән күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре, торак пунктлар яисә муниципаль берәмлекләренң чикләре урынын билгеләүдәге хаталарны исәпкә алып.

Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында белешмәләре булмаган торак пунктлар чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдәге хаталар исәпкә алынмый.

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ  
«ФЕДОРОВСКИЙ АВЫЛ БИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ  
КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

2 том

ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ  
ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЫ

## **ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ДОКУМЕНТЛАРЫНЫҢ СОСТАВЫ**

Документлар составына Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының «Федоровский сельское поселение» муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре керә:

1. Составында текст өлеше:

Кереш;

1 том. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү һәм куллану тәртибе;

2 том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелешә регламентлары.

2. Составында график өлеш:

-Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

-Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр.

# ЭЧТӨЛӨК

|   |    |
|---|----|
| <b>КЕРЕСИ</b> .....   | 6  |
| <b>I өлөш. ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛӨШ КАГЫЙДӨЛӨРӨН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛӨШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРӨНӨ ҮЗГӨРӨШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ</b> .....   | 7  |
| <b>I БҮЛӨК. Гомуми нигезлэмэлэр</b> .....   | 7  |
| 1 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре, аларны керту, билгеләү һәм аларның составы.....   | 7  |
| 2 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы .....   | 8  |
| 3 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре үз көчөнә керә.....  | 8  |
| 4 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләрен бозган өчен жаваплылык .....  | 8  |
| <b>II БҮЛӨК. Жирле үзидарә органнары жирдөн файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезлэмэлэр</b> .....   | 9  |
| 5 статья. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре.....  | 9  |
| 6 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проектын эзерләү комиссиясе.....   | 9  |
| 7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезлэмэлэр.....  | 10 |
| 8 статья. Территориаль зоналар.....   | 11 |
| 9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану .....   | 11 |
| <b>III БҮЛӨК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрөн үзгәртү турында нигезлэмэлэр</b> .....                                   | 14 |
| 10 статья. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрөн үзгәртү тәртибе.....   | 14 |
| 11 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү тәртибе.....  | 14 |
| 12 статья. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, реконструкциялүгә рөхсәт бирү тәртибе .....  | 15 |
| <b>IV БҮЛӨК. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезлэмэлэр</b> .....  | 18 |
| 13 статья. документларга гомуми таләпләр Территорияне планлаштыру буенча .....  | 18 |
| 14 статья. Территорияне планлаштыру документлары төрлөрө .....  | 19 |
| <b>V БҮЛӨК. Жирдөн файдалану һәм төзелеш мәсьәлэләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезлэмэлэр</b> .....  | 21 |
| 15 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш мәсьәлэләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезлэмэлэр .....   | 21 |
| 16 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проекты, жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр керту проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре..... | 21 |
| 17 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар.....                      | 22 |
| 18 статья. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүен, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар.....                | 23 |
| <b>VI БҮЛӨК. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләренә үзгәрешләр керту турында нигезлэмэлэр</b> .....   | 24 |
| 19 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр керту тәртибе .....  | 24 |
| <b>VII БҮЛӨК. Жирдөн файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәлэләрен жайга салу турында нигезлэмэлэр</b> .....   | 28 |
| 20 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчөтүгә мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына керту .....  | 28 |
| <b>II кисәк. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛӨШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ</b> .....  | 33 |
| <b>VIII БҮЛӨК. Карты градостроительного зонирования</b> .....   | 33 |
| 21 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар.....   | 33 |
| 22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.....  | 36 |
| 23 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмэлэр.....   | 36 |
| <b>III бүлек ШӘҺӘР ТӨЗЕЛӨШЕ РЕГЛАМЕНТЫ</b> .....  | 38 |

|  |    |
|--|----|
| <b>IX БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше регламенты</b> .....   | 38 |
| 24 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы .....   | 38 |
| 25 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары .....  | 40 |
| 25.1. Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре .....  | 40 |
| 25.2. Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1) .....  | 41 |
| 25.3. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның (ОД) шәһәр төзелеше регламенты .....   | 44 |
| - гамәлдәге күчсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм майданы жир кишәрлекләренең иң чик (минимал) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлеге булмау. ....  | 47 |
| 25.4. III класслы хәвефлектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П2) .....   | 47 |
| Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә. ....   | 49 |
| 25.5. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2) .....   | 49 |
| Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә. ....   | 50 |
| 25.6. Рекреацион билгеләнештәге зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (Р2) .....  | 50 |
| Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә. ....   | 52 |
| 25.7. Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН1) .....   | 52 |
| 25.8. Оборона һәм иминлек объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (ОБ) .....  | 53 |
| 26 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр .....  | 55 |
| 27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр .....   | 55 |
| 28 статья. Жирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре .....  | 56 |
| <b>III БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү</b> .....   | 57 |
| 29 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү ....  | 57 |
| 29.1. Гомуми нигезләмәләр .....  | 57 |
| 29.2. Су белән тәмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары .....  | 58 |
| 29.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе яклау полосалары .....  | 59 |
| 29.4. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары .....   | 61 |
| 29.5. линияләреннән һәм элемент корымаларының сак зоналары .....   | 62 |
| 29.6. Газ бүлү челтәрләреннән сак зоналары .....   | 63 |
| 29.7. Сак зоналары һәм магистраль торбаүткәргечләрдән минимал ераклыктагы зоналар .....  | 64 |
| 29.8. Файдалы казылмалар ятмалары, жир асты байлыктары участкалары, тау токымнары .....  | 66 |
| 30 статья. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү .....  | 67 |
| 31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү .....  | 67 |
| <b>IV БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минимал тәмин ителеш дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максимал рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре</b> ..... | 68 |



## II кисәк. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ

### VIII БҮЛЕК. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

#### 21 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада билгеләнгән территорияль зоналарның чикләре һәм аларның кодлы билгеләнешләре - территорияль зона төре индексы һәм билгеләнгән территорияль зона номеры сурәтләнә.

Территорияль зоналарның чикләре әлеге Кагыйдәләрнең 8 статьясындагы 1 Томы нигезләмәләре нигезендә билгеләнгән.

2. Территория зоналарының һәр төре өчен әлеге Кагыйдәләр белән шәһәр төзелешен регламенты билгеләнә, ул бер төрдәге билгеләнгән барлык территорияль зоналарга карата эш итә.

Территорияль зоналар төрләрен билгеләү өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы билгеләр (индекслар) кулланыла:

| Территория зонасы төренең индексы | Территория зонасы төренең аталышы                                     |
|-----------------------------------|---|
| Ж1                                | Шәхси торак төзелешен зонасы (Ж1)                                     |
| ОД                                | Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)                              |
| П2                                | III класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зонасы (П2) |
| СХ2                               | Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2)                 |
| Р2                                | Рекреация билгеләнешендәге зона (Р2)                                  |
| СН1                               | Зиратлар урнаштыру зонасы (СН1)                                       |
| ОБ                                | Режимлы территорияләр зонасы (ОБ)                                     |

Территория зонасы төрен яисә әлеге Кагыйдәләр кысаларында индексны билгеләү өчен куллану бертөрле булып тора.

Составы индексы булган, төп хәрәфле яисә хәрәфле-сан индексны, нокта билгесен һәм өстәмә санны (мәсәлән, ПЗ.1) үз эченә алган территорияль зоналарның төп индексы белән билгеләнә торган төп төрләре булып тора. Территорияль зоналарның мондый төрләре өчен аерым шәһәр төзелешен регламентлары билгеләнә, алар жир кишәрлекләреннән һәм төзелеш объектларынан рәхсәт ителгән файдалану төрләрен, рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларын, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү өлешендә территорияль зонаның төп төренең шәһәр төзелешен регламентыннан аерылалар.

3. Билгеләнгән территорияль зоналарны идентификацияләү өчен территорияль зонаның номеры һәм исеме кулланыла. Билгеләнгән территорияль зона исеме түгәрәк жәяләп эчендә төзелгән территорияль зона төре индексны һәм билгеләнгән территорияль зона номерларын үз эченә алган территория зонасы төре исемнән тора.

Территория зонасы индексы территорияль зона төренең индексна туры килә. Территория зоналарына карата әлеге Кагыйдәләр кысаларында «территорияль зона индексы» һәм «территорияль зона индексы» терминнарын куллану бер мәгънәгә ия. Бер үк төрле индекс булган барлык территорияль зоналар өчен гомуми шәһәр төзелешен регламенты гамәлдә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында түбәндәге территорияль зоналарның чикләре билгеләнгән:

| Зона номеры | Зона индексы | исеме<br>Территория зоналары                                | Урнашу урыны<br>зоналары |
|-------------|--------------|---|--------------------------|
| 1-1         | Ж1           | Шәхси торак төзелешен зонасы (Ж1) №1-1                      | Федоровский авылы        |
| 1-2         | ОД           | 1-2 номерлы күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)        | Федоровский авылы        |
| 1-3         | СХ2          | 1-3 номерлы авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы | Федоровский авылы        |

|     |     |   |                             |
|-----|-----|---|-----------------------------|
| 1-4 | P2  | Рекреацион билгеләнеш зонасы (P2) №1-4                                    | Федоровский авылы           |
| 1-5 | ОБ  | 1-5 номерлы режимлы территоиялар зонасы                                   | Федоровский авылы           |
| 2-1 | П2  | 2-1 номерлы куркыныч классының (П2) житештерү һәм склад объектлары зонасы | Федоровский авыл<br>жирлеге |
| 2-2 | СН1 | Зиратлар урнаштыру зонасы (СН1) №2-1                                      | Федоровский авыл<br>жирлеге |

Территория зонасын билгеләү өчен әлеге Кагыйдәләр кысаларында аның исемен яисә номерын куллану бертөрле мәгънәгә ия.

4. Билгеләнгән территорияль зоналарның чикләре чикләренң бер яисә аннан да күбрәк контурларыннан торырга мөмкин.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бер үк төрле индекс һәм территорияль зона номеры булган территорияль зоналарның чикләре контурлары бер күпконтурлы территорияль зонага керә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бер үк индекс булган территорияль зоналарның чикләре контурлары, әмма территорияль зоналарның төрле номерлары бер төрдәге төрле территорияль зоналарга керә.

5. Мәжбүри тәртиптә чикләр һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнә торган территорияль зоналардан тыш, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук түбәндәгеләр күрсәтелде:

- шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр;
- шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр;
- барлык жир кишәрлегенә карата билгеләнгән территория зонасы регламенты нигезендә жирләрдән (жир кишәрлегенән яисә аның өлешенән) фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре.

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы текст тамгалары (индекслар) кулланыла:

1) Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр

| Функциональ зона | исеме   |
|------------------|---|
| ЛО               | Сызыклы объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре |
| ТОП              | Гомуми файдалану территорияләре                                 |

2) шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр

| Функциональ зона | исеме  |
|------------------|--|
| ВО               | Жир өсте сулары белән капланган жирләр                                   |
| СХ               | Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре |
| ООПТ             | Махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре                       |

3) жирләрдән фактта яисә планлаштырыла торган файдалану территорияләре:

| Функциональ зона | исеме   |
|------------------|---|
| СХ2-Ф            | СХ2 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе         |
| П2-П             | П2 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырылган файдалану территориясе |

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр территорияль зоналар булып тормый, әлеге жирләр һәм территорияләр чикләре турында белешмәләр эзерләнми һәм күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертелми.

6. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәжбүри тәртиптә мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яки берничә территорияль зона чикләрендә билгеләнә.

Чиклэрендэ территорияне комплекслы үстөрү эшчэнлеген гамэлгэ ашыру каралган территориялэр «Федоровский сельское поселение» муниципаль берэмлеге чиклэрендэ ачыкланмаган, шуңа бэйле рэвештэ элеге Кагыйдэлэр материалларында күрсәтелмэгән.

## **22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар**

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылдырылды, алар Россия Федерациясә законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр кертәләр.

2. Әлеге Томның 29.1 статьясындагы 29.1 өлеше нигезләмәләре нигезендә әлеге зоналарның махсус шартлары булган кагыйдәләре кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә бүленә: билгеләнүгә планлаштырыла торган, ориентлаштырылган.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре генә күрсәтелә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган ориентлашу зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Әлеге зоналарның яқынча чикләре жирлекнең генераль планы нигезләү материаллары составына керә торган генераль планы карталарында чагылдырылырга мөмкин.

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелешен зоналаштыруны картадан алу мәгълүмати-белешмә характерда була. Территориянең махсус шартлары планлаштырылган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләре хокукы бирүчеләр мондый зоналар өчен билгеләнгән чикләүләрнең гамәлдә булуын суд тәртибендә дөгъваларга хокуклы.

2. Жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары, аларның характеристикалары күрсәтелгән зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә билгеләнгән яисә планлаштырыла торган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның әлеге Кагыйдәләргә туры килми торган чикләрендә урнашкан.

3. Күрсәтелгән картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш, махсус сакланылучы табигать территорияләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар чикләре; тарихи жирлекләр территорияләре чикләре чагылдырылырга мөмкин.

## **23 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр**

1. Әлеге Кагыйдәләргә мәжбүри кушымта итеп билгеләнгән территориаль зоналар чикләре урынының график тасвирламасы булган билгеләнгән территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр, күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрын алып бару өчен файдаланыла торган координаталар системасында әлеге чикләренң характерлы нокталары координаталары исемлегә була.

Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә жирлекнең жирле үзидарә органнары шулай ук территориаль зоналар чикләре урынының текст тасвирламасын эзерләргә хокуклы. Әлеге Кагыйдәләр проектың эшләү кысаларында территориаль зоналар чикләре урынының текст тасвирламасы эзерләнмәгән һәм территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләргә кертелмәгән.

2. Территория зоналары чикләре турындагы белешмәләр түбәндәгеләр рәвешендә бирелә:

1) «Торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус сакланылучы табигать территорияләре, территорияләр, махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләренң, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның урнашу урынын график тасвирлау формасын, торак пунктлар, территориаль зоналар чикләренң текст тасвирламасы рәвешен,

торак пунктлар, территориаль зоналар, аеруча саклана торган табигать территориялэре чиклэренен, территориядэн файдалануның махсус шартлары булган зоналарның координаталарын билгеләү төгәллеге таләпләрен, территориядэн файдалануның махсус шартлары булган электрон документ форматын, территориядэн файдалануның торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус саклана торган табигый территориялэр, территориялэрдэн, территориялэрдэн файдалану шартлары булган зоналар чиклэре турында белешмэлэр форматын, территориядэн файдалануның махсус сакланучы зоналар, территориялэрдэн файдалану шартлары булган электрон документ форматын билгеләү турында» нигезендә әлеге Кагыйдәдәге PDF форматындагы электрон документ формасын;

2) территориаль зоналар чиклэре турында мәгълүматны күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү өчен кирәкле XML форматындагы электрон документлар рәвешендә.

# III бүлек ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЫ

## IX БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше регламенты

### 24 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы

1. Шәһәр төзелеше регламенты белән жир кишәрлекләренен хокукый режимы билгеләнә, шулай ук жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләүдә файдаланыла торган бөтен нәрсә кебек үк.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнде:

1) территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

2) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләренен бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;

3) функциональ зоналар һәм аларның генераль план белән билгеләнгән планлаштырыла торган үсеш характеристикалары;

4) территория зоналары төрләре;

5) мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы жир кишәрлекләренә кагылмый:

1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук ачыкланган мәдәни мирас объектлары һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә;

2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

3) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм/яисә линия объектлары белән мәшгуль булган объектлар;

4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

6. Шәһәр төзелеше регламентлары махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре өчен авыл хужалыгы жирләре, жир өсте сулары, запас жирләре, махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре (дәвалау-савыктыру жирлекләре һәм курортлар жирләреннән тыш) өчен билгеләнми.

7. Шәһәр төзелеше регламентында тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

2) жир кишәрлекләренен иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

2.1) капитал төзелеш объектларының архитектура-шәһәр төзелеше йөзенә таләпләр;

3) Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

4) территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенен мөмкин булган минималь дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенен максималь мөмкин булган дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре, шәһәр төзелеше регламенты кулланыла торган территория чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта.

8. Жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрән билгеләү һәр территорияль зонага карата мәжбүри кулланылырга тиеш, аңа карата шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

9. Жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрәнә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр урынына рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрән куллану рөхсәт ителми.

10. Жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән бер төрән үзгәртү, әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә техник регламентлар таләпләрән үтәгән очракта, шәһәр төзелеше регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

11. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмчел төрләре жир кишәрлекләрәнә һәм капитал төзелеш объектларына хокук ияләре тарафыннан өстәмә рөхсәтләрдән һәм килештерүләрдән башка мөстәкыйль рәвештә сайлана.

12. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәт бирү Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы нигезендә әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

13. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрән үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төрәнә кабул ителә.

14. Сызыклы объектларны (гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан һәм гомуми файдаланудагы тимер юллардан тыш) урнаштыру, саклагыч корылмаларны (утыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълүмат һәм геодезик тамгаларны урнаштыру теләсә кайсы территорияль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә генә рөхсәт ителә.

15. Жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Росреестрның 2020 елның 10 октябрәндәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрәннән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре классификаторы (алга таба - Классификатор) нигезендә билгеләнә. Күрсәтелгән классификаторда рөхсәт ителгән файдалану төрләре атамалары, аларның кодлары (санлы билгеләре) һәм жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрәнә тасвирлау бар. Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрәнә текстлы исеме һәм аның коды (санлы билгеләнеше) бертөрле булып тора.

16. Жир кишәрлекләрәнәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләрәнәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы;

2) катларның чикле саны һәм биналарның, корылмаларның чикле биеклегә;

3) жир кишәрлегә чикләрендә төзелеш алып баруның максималь проценты, ул жир кишәрлегенәң бөтен мәйданына төзелеп бетәргә мөмкин булган суммар мәйданы нисбәте буларак билгеләнә;

4) биналарны, төзелешләрне, корылмаларны мөмкин кадәр урнаштыру урыннарын билгеләү максатларында жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр, якында биналар, корылмалар төзү тыела.

17. Жир кишәрлекләрәнәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары, кагыйдәләр, техник регламентлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, санитария кагыйдәләре тарафыннан иң чик параметрларга карата таләпчән таләпләр каралмаган очракларда кулланыла.

18. Бинаның беренче катларында барлык өске катлар да бар, шул исәптән мансард катлары да, шулай ук цоколь катның өске өлеше планлаштырылган билгә дәрәжәсеннән кимендә 2 метрга югарырак күтәрелсә.

18.1. Классификатор коды белән рөхсәт ителгән куллану төре өчен корылмаларның (антенна-мачта) иң чик биеклегә билгеләнергә тиеш түгел.

19. Жир кишәрлеген төзүнең максималь проценты жир кишәрлегендә урнашкан барлык биналарның һәм корылмаларның мәйданын, яссылыклы корылмалардан һәм жир кишәрлеге өслегендәге капитал төзелеш объектларыннан (объектның жир асты өлеше) тыш, исәпкә ала.

20. Территория зоналары чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бертөрле төрләре булган, әмма жир кишәрлекләренең чикле (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары белән, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү һәм мондый зурлыklarның һәм параметрларның ярашмалары белән подзоналар билгеләнергә мөмкин.

## 25 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары

Шәһәр төзелеше регламентлары территориаль зонаның һәр төренә карата билгеләнә. Территория зонасының һәр төренә шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче әлеге төрдәге барлык билгеләнгән территориаль зоналарга кагыла.

### 25.1. Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрен сайлап алу төп яки шартлы рәвештә рөхсәт ителгән күренешкә өстәмә рәвештә генә мөмкин, аны төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр урынына билгеләргә ярамый.

Жир участкаларының иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шулай ук рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре өчен жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр күрсәтелми, чөнки алар файдалануның төп яисә шартлы рөхсәт ителгән төре белән билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентында әлеге төрне Классификаторда тасвирлау нигезендә конкрет төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр өчен рөхсәт ителгән рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре күрсәтелми.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре; файдалануның ярдәмче төре билгеләнә торган төп яисә шартлы рөхсәт ителгән төр кодлары һәм ярдәмче төрләр өчен рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары:

| Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төре коды | Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төре исеме | Куллануның ярдәмче төре билгеләнә торган төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләре кодлары | Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары |                               |
|---|--|--|--|-------------------------------|
|   |  |  | катларның чикле саны, төзелешнең чикле биеклегә  | Төзелешнең максималь проценты |
| 1.15  | Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү  | 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13   | н.у.   | н.у.                          |
| 1.18  | Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү           | 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13   | н.у.   | н.у.                          |
| 1.19  | Печән чабу                                     | 1.8  | 0  | н.у.                          |
| 1.20  | Авыл хужалыгы хайваннарын коткару              | 1.8  | 0  | н.у.                          |
| 2.7.1.  | Автотранспортны саклау                         | 2.1.1; 2.5; 2.6; 4.1   | 1 кат, 4.5 м   | 20%                           |
| 3.1.1.  | Коммуналь хезмәтләр күрсәтү                    | 1.7; 1.8; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13; 1.14; 1.15;                                     | н.у.   | н.у.                          |



|         |   |  |                |      |
|---------|---|--|----------------|------|
|         |   | 1.16; 1.17; 1.18; 2.1.1;<br>2.4; 2.5; 2.7.1                          |                |      |
| 3.2.4   | Тулай торақлар                          | 3.5.2, 6.12  | н.у.           | н.у. |
| 3.3     | Көнкүреш хезмәте                        | 2.5; 2.6; 3.2.4  | н.у.           | н.у. |
| 3.6.1.  | Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары      | 3.6.2.   | н.у.           | н.у. |
| 3.10.1  | Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү   | 1.8, 1.9, 1.10, 1.11   | н.у.           | н.у. |
| 4.4     | Кибетләр                                | 3.4.1, 3.4.2, 3.10.1,<br>4.8.1, 5.2.1, 6.4, 6.9, 7.6,<br>9.2.1, 12.1 | н.у.           | н.у. |
| 4.6     | Ижтимагый туклану                       | 4.3, 4.4, 4.7, 4.8.1, 5.2.1,<br>7.6, 9.2.1                           | н.у.           | н.у. |
| 4.9     | Хезмәт урыны гаражлары                  | 3.1, 3.1.2, 3.4.2, 3.8,<br>3.8.1, 3.9.2, 3.9.3, 4.1,<br>4.8.1        | н.у.           | н.у. |
| 4.9.1.3 | Автомобиль югычлары                     | 4.9, 4.9.1.1, 4.9.1.4  | 2 кат, 10 метр | н.у. |
| 4.9.1.4 | Автомобильләрне ремонтлау               | 4.9.1.1, 4.9.1.3   | 2 кат, 10 метр | н.у. |
| 5.1.3   | Спорт белән шөгылләнү өчен майданчықлар | 3.6.2, 5.2.1, 9.2.1  | 0              | н.у. |
| 5.4     | Кече суднолар өчен причаллар            | 3.6.2, 5.2.1, 9.2.1  | н.у.           | н.у. |
| 11.1    | Су объектларынан гомуми файдалану       | 9.2.1  | н.у.           | н.у. |
| 11.3    | Гидротехник корылмалар                  | 1.13   | н.у.           | н.у. |

## 25.2. Шәхси торақ төзелеш зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (Ж1)

Шәхси торақ төзелеш зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (Ж1) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән Ж1 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Шәхси торақ төзелеш зоналары урнаштыру өчен билгеләнгән:

- индивидуаль торақ төзелеш һәм шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен билгеләнгән шәхси жир кишәрлекләре белән аерым торучы торақ йортлар;
- блокланган торақ йортлар;
- аз катлы торақ йортлар (дүрт катка кадәр, мансардны да кертеп).

Торақ зоналарда социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге аерым торучы, төзелгән яисә кушып төзелгән объектларны, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, культ биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын, гараж билгеләнешендәге объектларны, гражданның яшәвенә бәйле һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамаучы объектларны урнаштыру рөхсәт ителә. Торақ зоналар составына шулай ук бакчачылыкны алып бару өчен билгеләнгән территорияләр дә кертелергә мөмкин.

Жир кишәрлекләре барлыкка килгәндә (шул исәптән, бүлешү яки бүлеп бирү юлы белән) код белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре белән 2.1, 2.2 фронт буйлап жир кишәрлегенң минималь киңлегә 12 м булырга тиеш; код белән 2.3 - 6 м, код өчен 2.1.1 - 27 м булырга тиеш.

Катларның иң чик саны һәм кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләре өчен иң чик биеклек 2.1, 2.2, 2.3 төп биналарга, корылмаларга һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмчел корылмаларның максималь биеклегә - 3,5 м ясы түбә башына, 4,5 м тәгәрмәчле түбә очына кадәр.

Шәхси торақ төзелеш өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- участокның чигеннән торақ йорт стнасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - кимендә 5 метр;
- участок чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;

- торак бина тэрээлэреннэн алып күрше участка урнашкан хужалык корылмаларына кадэр - кимендэ 10 метр;

- үзэклэштерелгэн канализация булмаганда, күрше йортның диварларына кадэр ара - 12 метрдан да ким түгел;

- үзэклэштерелгэн канализация булмаганда бэдрэфтэн су белэн тээмин итү чыганагына кадэр ара (кое) - 25 метрдан да ким түгел.

Блокланган һәм аз катлы күпкатлы торак төзелеше өчен түбэндөгө ераклыкларны алырга кирәк:

- Участок чигеннән алып торак йорт стенасына кадэр 2.3 коды өчен - 3 метрдан да ким түгел, урам ягыннан (йөрү) - 5 метрдан да ким түгел.

- 2-3 кат биеклектөгө торак биналарның озын яклары арасында: 15 м дан да ким булмаган;  
4 кат: 20 м дан да ким булмаган (көнкүреш өзеклекләре);

- шул ук биналарның тэрээлэре 10 метрдан да ким булмаган озын яклары һәм торчалары арасында.

Гомуми файдаланудагы майданчыклар торак һәм ижтимагый биналардан ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балаларны торак биналарга кадэр уйнау өчен - 12 м;
- өлкән яшьтөгө халыкның ялы өчен - 10 м;
- автомобиль кую өчен - 10 м;
- спорт белэн шөгылләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадэр;
- хужалык максатлары өчен - 20 м;
- калдыклар өчен контейнерлы майданчыклар - 20 метрдан 100 метрга кадэр.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан булышу корылмаларын урнаштыру рөхсәт ителми.

Чиктәш участоклар арасындагы материал һәм тип киртэләр, яшелчә бакчалары белэн тээмин ителгән өлештә кояш яктысын үткэрә торган челтэрсыман итеп кабул ителә.

Жир кишэрлеклэреннэн һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлэре; жир кишэрлеклэренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күлэмнэре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкциялэүнең иң чик параметрлары:

| Рөхсәт ителгән файдалану төре                  |  | Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкциялэүнең иң чик параметрлары |                                |                               |   |
|--|--|---|--------------------------------|-------------------------------|---|
| Коды   | исеме  | жир участогы күлэме, кв м.  | катлар саны / төзелеш биеклегө | Төзелешнең максималь проценты | жир кишэрлегө чиклэреннэн минималь чигенүлэр, м |
| <b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрлэре</b> |  |   |                                |                               |   |
| 2.1  | Шәхси торак төзелеше өчен  | мин. - 1000 макс. - н.  | 3 кат/18 м                     | 50 %                          | н.у.  |
| 2.2  | Шәхси ярдәмчө хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишэрлегө) | мин. - 1000 макс. - н.  | 3 кат/18 м                     | 40 %                          | н.у.  |
| 2.3  | Тоташ торак төзелеше   | мин. - 1000 макс. - н.  | 3 кат/18 м                     | 60 %                          | н.у.  |
| 3.4.1.   | Амбулатория-хастаханә хезмәтө күрсәтү                              | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.5.1  | Мәктәпкәчө, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү                   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.8  | Ижтимагый идарә  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.8.1.   | Дәүләт идарәсө   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 5.1.3  | Спорт белэн шөгылләнү өчен майданчыклар                            | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |

|  |   |                              |                                     |      |      |
|--|---|------------------------------|-------------------------------------|------|------|
| 9.3  | Тарихи-мәдәни эшчәнлек  | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 11.1   | Су объектларыннан гомуми<br>файдалану   | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 11.2   | Су объектларыннан махсус<br>файдалану   | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 11.3   | Гидротехник корымалар   | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 12.0   | Гомуми файдаланудагы жир<br>кишәрлекләре (территорияләр)                                  | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 12.0.1   | Урам-юл челтәре   | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 12.0.2   | Территорияне төзекләндерү   | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| <b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре</b> |   |                              |                                     |      |      |
| 2.1.1.   | Кече катлы күпфатирлы торак<br>төзелеше   | мин. -<br>500макс. - н.      | 4 кат (мансардны<br>да кертеп)/20 м | 75 % | н.у. |
| 2.7  | Торак төзелешенә хезмәт<br>күрсәтү  | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 2.7.1.   | Автотранспортны саклау  | н.у.                         | н.у./4.5 м                          | н.у. | н.у. |
| 3.1  | Коммуналь хезмәт күрсәтү  | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 3.1.1.   | Коммуналь хезмәтләр күрсәтү   | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 3.1.2.   | Коммуналь хезмәтләр<br>күрсәтүгә тәмин итүче<br>оешмаларның административ<br>биналары     | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 3.2.1.   | Социаль хезмәт күрсәтү<br>йортлары  | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 3.2.2.   | Халыкка социаль ярдәм<br>күрсәтү  | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 3.2.3  | Элемтә хезмәтә күрсәтү  | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 3.2.4  | Тулай тораклар  | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 3.3  | Көнкүреш хезмәте  | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 3.6.1.   | Мәдәни-ял итү эшчәнлегә<br>объектлары   | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 3.7  | Дини файдалану  | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 3.7.1.   | Дини йолаларны гамәлгә<br>ашыру   | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 3.7.2.   | Дини идарә һәм мөғариф  | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 3.9.1.   | Гидрометеорология һәм аның<br>белән чиктәш өлкәләр<br>өлкәсендәге эшчәнлекне<br>тәмин итү | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 3.10.1   | Амбулатор ветеринария<br>хезмәтә күрсәтү  | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 4.1  | Эшлекле идарә   | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 4.4  | Кибетләр  | н.у.                         | 2 кат/н.у.                          | н.у. | н.у. |
| 4.5  | Банк һәм иминият эшчәнлегә  | н.у.                         | 2 кат/н.у.                          | н.у. | н.у. |
| 4.6  | Ижтимагый туклану   | н.у.                         | 2 кат/н.у.                          | н.у. | н.у. |
| 4.7  | Кунакханә хезмәте   | н.у.                         | у/б.ның 3<br>катында.               | н.у. | н.у. |
| 4.9.1.3  | Автомобиль югычлары   | н.у.                         | 2 кат/10 м                          | н.у. | н.у. |
| 4.9.1.4  | Автомобильләргә ремонтлау   | н.у.                         | 2 кат/10 м                          | н.у. | н.у. |
| 6.8  | Элемтә  | н.у.                         | н.у.                                | н.у. | н.у. |
| 13.1   | Бакчачылык алып бару  | мин. -<br>300макс. -<br>1500 | 0/0                                 | 0 %  | н.у. |

|      |                               |                         |            |      |      |
|------|-------------------------------|-------------------------|------------|------|------|
| 13.2 | Бакчачылык тармагын алып бару | мин. - 600 макс. - 1500 | 3 кат/18 м | 50 % | н.у. |
|------|-------------------------------|-------------------------|------------|------|------|

Искөрмөлөр.

«Жир кишәрлеге чиклөрөннөн минималь чигенүлөр» графасында вакланма аша жир кишәрлегең урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Жир кишәрлеклөрөннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен IX Главта күрсәтелгән таблица, 25 статья, әлеге Томның 25.1 пункты нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлеклөрөнә чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очрақларда кулланылмый:

- жир кишәрлеге хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрне һәм (яисә) жир кишәрлекләрән янадан бүлү юлы белән һәм мәйданы жир кишәрлеклөрөнәң иң чик (минималь) күләмәнә туры килә торган жир кишәрлеген жирлектә формалаштыру мөмкинлегенә булмау юлы белән төзелсә;

- ике һәм аннан күбрәк жир кишәрлекләрән берләштерү юлы белән жир кишәрлеге барлыкка китерү;

- гамәлдәге күчмәсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм мәйданы жир кишәрлеклөрөнәң иң чик (минималь) күләмәнә туры килә торган жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлегенә булмау.

### **25.3. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның (ОД) шәһәр төзелеше регламенты**

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның шәһәр төзелеше регламенты әлеге Кагыйдәләр билгеләгән ОД индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналар мәдәният, сәүдә, сәламәтлек саклау, жәмәгать туклануы, социаль һәм мәдәни-көнкүреш билгеләнешендәге объектлар, эшкуарлык эшчәнлегенә, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү объектлары, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләре, культ биналары, автомобиль транспорты тукталышлары, эшлекле, финанс билгеләнешендәге объектлар, гражданның тормыш эшчәнлеген тәмин итүгә бәйлә башка объектлар урнаштыру өчен билгеләнгән.

Ижтимагый-эшлекле зоналарда урнаштыру өчен рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектлары исемлегенә торак йортлар, блокланган төзелеш йортлары, күпфатирлы йортлар, кунакханәләр, жир асты яки күпкатлы гаражлар кертелгән мөмкин.

Жир кишәрлекләре барлыкка килгәндә (шул исәптән, бүлешү яки бүлүп бирү юлы белән) код белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре белән 2.1, 2.2 фронт буйлап жир кишәрлегенәң минималь киңлегенә 12 м булырга тиеш; код белән 2.3 - 6 м, код өчен 2.1.1 - 27 м булырга тиеш.

Катларның иң чик саны һәм кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләре өчен иң чик биеклек 2.1, 2.2, 2.3 төп биналарга, корылмаларга һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмчел корылмаларның максималь биеклегенә - 3,5 м яисә түбә башына, 4,5 м тәгәрмәчле түбә очына кадәр.

Шәхси торак төзелеш өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- участокның чигеннән торак йорт стнасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (юл йөрү) - кимендә 5 метр;

- участок чиклөрөннән алып хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;

- торак бина тәрәзәлөрөннән алып күрше участка урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;

- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, күрше йортның диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;

- үзеклештерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән су белән тәмин итү чыганагына кадәр ара (кое) - 25 метрдан да ким түгел.

Блокланган һәм аз катлы күпкатлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- Участок чигеннән алып торак йорт стенасына кадәр 2.3 коды өчен - 3 метрдан да ким түгел, урам ягыннан (йөрү) - 5 метрдан да ким түгел.

- 2-3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: 15 м дан да ким булмаган; 4 кат: 20 м дан да ким булмаган

(көнкүреш өзеклекләре);

- шул ук биналарның тәрәзәләре 10 метрдан да ким булмаган озын яклары һәм торчалары арасында.

Гомуми файдаланудагы майданчыктар торак һәм ижтимагый биналардан ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балаларны торак биналарга кадәр уйнау өчен - 12 м;
- өлкән яшьтәге халыкның ялы өчен - 10 м;
- автомобиль кую өчен - 10 м;
- спорт белән шөгыльләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр;
- хужалык максатлары өчен - 20 м;
- калдыктар өчен контейнерлы майданчыктар - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

Чиктәш участоклар арасындагы материал һәм тип киртәләр, яшелчә бакчалары белән тәмин ителгән өлештә кояш яктысын үткәрә торган челтәрсиман итеп кабул ителә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

| Рөхсәт ителгән файдалану төре                  |  | Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары |                                |                               |   |
|--|--|---|--------------------------------|-------------------------------|---|
| Коды   | исеме  | жир участогы күләме, кв м.  | катлар саны / төзелеш биекlege | Төзелешнең максималь проценты | жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м |
| <b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре</b> |  |   |                                |                               |   |
| 2.7  | Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.1  | Коммуналь хезмәт күрсәтү   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.1.1.   | Коммуналь хезмәтләр күрсәтү  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.1.2.   | Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.2.2.   | Халыкка социаль ярдәм күрсәтү  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.2.3  | Элемтә хезмәтә күрсәтү   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.2.4  | Тулай тораклар   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.3  | Көнкүреш хезмәтә   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.4.1.   | Амбулатория-хастаханә хезмәтә күрсәтү  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.4.2.   | Стационар медицина хезмәтә   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.5.1  | Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү                             | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | 10/н.у.   |
| 3.5.2.   | Урта һәм югары һөнәри белем  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | 10/н.у.   |
| 3.6.1.   | Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.7  | Дини файдалану   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |

|  |  |                       |                                  |      |      |
|--|--|-----------------------|----------------------------------|------|------|
| 3.7.1.   | Дини йолаларны гамэлгә ашыру                                       | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 3.7.2.   | Дини идарә һәм мәгариф   | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 3.8  | Ижтимагый идарә  | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 3.8.1.   | Дәүләт идарәсе   | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 3.8.2.   | Вәкиллек эшчәнлеге   | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 3.9.2  | Фәнни тикшеренүләр үткәрү  | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 3.10.1   | Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү                              | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 4.1  | Эшлекле идарә  | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 4.4  | Кибетләр   | н.у.                  | у/б.ның 3 катында.               | н.у. | н.у. |
| 4.5  | Банк һәм иминият эшчәнлеге   | н.у.                  | 2 кат/н.у.                       | н.у. | н.у. |
| 4.6  | Ижтимагый туклану  | н.у.                  | у/б.ның 3 катында.               | н.у. | н.у. |
| 4.7  | Кунакханә хезмәте  | н.у.                  | б.к.к.                           | н.у. | н.у. |
| 4.8.1  | Күңел ачу чаралары   | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 5.1.1.   | Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү                                  | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 5.1.2.   | Биналарда спорт белән шөгыйльләнүне тәэмин итү                     | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 5.1.3  | Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар                          | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 9.3  | Тарихи-мәдәни эшчәнлек   | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 11.1   | Су объектларынан гомуми файдалану                                  | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 11.2   | Су объектларынан махсус файдалану                                  | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 11.3   | Гидротехник корымалар  | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 12.0   | Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)              | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 12.0.1   | Урам-юл челтәре  | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 12.0.2   | Территорияне төзекләндерү  | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| <b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре</b> |  |                       |                                  |      |      |
| 2.1  | Шәхси торак төзелеше өчен  | мин. - 1000макс. - н. | 3 кат/18 м                       | 50 % | н.у. |
| 2.1.1.   | Кече катлы күпфатирлы торак төзелеше                               | мин. - 500макс. - н.  | 4 кат (мансардны да кертеп)/20 м | 75 % | н.у. |
| 2.2  | Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлеге) | мин. - 1000макс. - н. | 3 кат/18 м                       | 40 % | н.у. |
| 2.3  | Тоташ торак төзелеше   | мин. - 1000макс. - н. | 3 кат/18 м                       | 60 % | н.у. |
| 2.5  | Уртача катлы торак төзелеше  | мин. - 500макс. - н.  | 8кат/н.у.                        | н.у. | н.у. |
| 2.6  | Күпкатлы торак төзелеше (биек төзелеш)                             | мин. - 500макс. - н.  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 2.7.1.   | Автотранспортны саклау   | н.у.                  | 1 кат/4.5 м                      | н.у. | н.у. |
| 3.2.1.   | Социаль хезмәт күрсәтү йортлары                                    | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |

|        |   |      |      |      |      |
|--------|---|------|------|------|------|
| 3.4.3. | Махсус билгелэнештәге медицина оешмалары  | н.у. | н.у. | н.у. | н.у. |
| 3.9.1. | Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тээмин итү | н.у. | н.у. | н.у. | н.у. |
| 3.9.3  | Фәнни сынаулар үткәрү   | н.у. | н.у. | н.у. | н.у. |
| 4.2    | Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күчел ачу үзәкләре (комплекслар))         | н.у. | н.у. | н.у. | н.у. |
| 4.3    | Базарлар  | н.у. | н.у. | н.у. | н.у. |
| 4.9    | Хезмәт урыны гаражлары  | н.у. | н.у. | н.у. | н.у. |
| 4.10   | Күргәзмә-ярминкә эшчәнлегә  | н.у. | н.у. | н.у. | н.у. |

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенә урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен IX Главта күрсәтелгән таблица, 25 статья, әлеге Томның 25.1 пункты нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелешә регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренә чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очракларда кулланылмый:

- жир кишәрлеге хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрне һәм (яисә) жир кишәрлекләрен янадан бүлү юлы белән һәм майданы жир кишәрлекләренә иң чик (минималь) күләмнә туры килә торган жир кишәрлеген жирлектә формалаштыру мөмкинлегә булмау юлы белән төзелсә;

- ике һәм аннан күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән жир кишәрлеге барлыкка китерү;

- гамәлдәге күчәмсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм майданы жир кишәрлекләренә иң чик (минималь) күләмнә туры килә торган жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлегә булмау.

#### **25.4. III класслы хәвәфлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелешә регламенты (П2)**

III класслы хәвәфлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелешә регламенты (П2) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән П2 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Житештерү зоналары житештерү объектларын әйләнә-тирә мохиткә, склад объектларына төрле йогынты нормативлары белән урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

| Рөхсәт ителгән файдалану төре |       | Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары |                               |                               |   |
|-------------------------------|-------|--|-------------------------------|-------------------------------|---|
| Коды                          | исеме | жир участогы күләме, кв м.   | катлар саны / төзелеш биелеге | Төзелешнең максималь проценты | жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м |
|                               |       |  |                               |                               |   |

| <b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләр</b>                   |  |            |                    |      |         |
|---|--|------------|--------------------|------|---------|
| 1.15  | Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү                                    | макс. - 10 | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 3.1   | Коммуналь хезмәт күрсәтү   | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 3.1.1.  | Коммуналь хезмәтләр күрсәтү  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 3.1.2.  | Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары     | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 3.9.1.  | Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәмин итү | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 3.9.2   | Фәнни тикшеренүләр үткәрү  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 3.9.3   | Фәнни сынаулар үткәрү  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 4.1   | Эшлекле идарә  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 4.9   | Хезмәт урыны гаражлары   | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 6.0   | Житештерү эшчәнлегенә  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 6.2   | Авыр сәнәгатъ  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 6.2.1   | Автомобиль төзелеш сәнәгате  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 6.3   | Жинел сәнәгатъ   | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 6.3.1.  | Фармацевтика сәнәгате  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 6.4   | Азык-төлек сәнәгате  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 6.5   | Нефтехимия сәнәгате  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 6.6   | Төзелеш сәнәгате   | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 6.8   | Элемтә   | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 6.9   | Склад  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 6.9.1   | Склад майданчыклары  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 6.11  | Целлюлоз-кагазь сәнәгате   | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 6.12  | Фәнни-житештерү эшчәнлегенә  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 11.1  | Су объектларыннан гомуми файдалану   | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 11.2  | Су объектларыннан махсус файдалану   | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 11.3  | Гидротехник корылмалар   | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 12.0  | Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)                            | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 12.0.1  | Урам-юл челтәре  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 12.0.2  | Территорияне төзекләндерү  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| <b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр</b> |  |            |                    |      |         |
| 2.7.1.  | Автотранспортны саклау   | н.у.       | 1 кат/4.5 м        | н.у. | н.у.    |
| 3.2.3   | Элемтә хезмәте күрсәтү   | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 3.2.4   | Тулай торақлар   | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 3.3   | Көн күреш хезмәте  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 3.5.2.  | Урта һәм югары һөнәри белем  | н.у.       | н.у.               | н.у. | 10/н.у. |
| 4.4   | Кибетләр   | н.у.       | у/б.ның 3 катында. | н.у. | н.у.    |
| 4.5   | Банк һәм иминият эшчәнлегенә   | н.у.       | 2 кат/н.у.         | н.у. | н.у.    |
| 4.6   | Ижтимагый туклану  | н.у.       | у/б.ның 3 катында. | н.у. | н.у.    |
| 4.9.1.1   | Транспорт чараларына ягулык салу   | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 4.9.1.3   | Автомобиль югычлары  | н.у.       | 2 кат/10 м         | н.у. | н.у.    |
| 4.9.1.4   | Автомобильләренә ремонтлау   | н.у.       | 2 кат/10 м         | н.у. | н.у.    |
| 7.3   | Су транспорты  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |
| 7.4   | Һава транспорты  | н.у.       | н.у.               | н.у. | н.у.    |



Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенең урамнары һәм башка якларынан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен IX Главта күрсәтелгән таблица, 25 статья, әлеге Томның 25.1 пункты нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеш проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## **25.5. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (СХ2)**

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (СХ2) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СХ2 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналары авыл хужалыгы эшчәнлеген алып бару, фермер хужалыклары, фәнни-тикшеренү, уку һәм авыл хужалыгы житештерүенә бәйле башка максатлар эшчәнлеген тәмин итү өчен, шулай ук аквакультура (балыкчылык), шул исәптән авыл хужалыгы житештерүе өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

| Рөхсәт ителгән файдалану төре                  |   | Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән түзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары |                                |                               |   |
|--|---|--|--------------------------------|-------------------------------|---|
| Коды   | исеме   | жир участкагының күләме, га  | катлар саны / төзелеш биеклеге | Төзелешнең максималь проценты | жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м |
| <b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре</b> |   |  |                                |                               |   |
| 1.3  | Яшелчәчелек *)                                | н.у.   | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 1.5  | Бакчачылык                                    | н.у.   | н.у.                           | 0 %                           | н.у.  |
| 1.8  | Скотководство                                 | макс. - 50   | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 1.9  | Явызлык                                       | макс. - 50   | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 1.10   | Кошчылык                                      | макс. - 50   | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 1.11   | Дуңгызчылык                                   | макс. - 50   | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 1.12   | Умартачылык                                   | макс.- 1   | н.у.                           | 10 %                          | н.у.  |
| 1.13   | Балыкчылык                                    | н.у.   | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 1.14   | Авыл хужалыгын фәнни яктан тәмин итү          | билгеләнмәгән  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 1.15   | Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү | макс. - 10   | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 1.17   | Питомниклар                                   | н.у.   | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 1.18   | Авыл хужалыгы житештерүен тәмин итү           | макс. - 10   | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 1.19   | Печән чабу                                    | билгеләнмәгән  | билгеләнмәгән                  | 0 %                           | билгеләнмәгән                                   |
| 1.20   | Авыл хужалыгы хайваннарын коткару             | билгеләнмәгән  | билгеләнмәгән                  | 0 %                           | билгеләнмәгән                                   |
| 2.7.1.   | Автотранспортны саклау                        | н.у.   | н.у./4.5 м                     | н.у.                          | н.у.  |
| 3.1  | Коммуналь хезмәт күрсәтү                      | билгеләнмәгән  | билгеләнмәгән                  | 0 %                           | билгеләнмәгән                                   |

|  |   |      |                    |      |      |
|--|---|------|--------------------|------|------|
| 3.1.1.   | Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү   | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 3.1.2.   | Коммуналь хезмэтлэр күрсэтүне тээмин итүче оешмаларның административ бионалары    | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 3.9.1.   | Гидрометеорология һәм аның белән чиктеш өлкөлөр өлкөсөндөгө эшчәнлекке тээмин итү | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 3.10.1   | Амбулатор ветеринария хезмэте күрсэтү   | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 4.4  | Кибетлэр  | н.у. | у/б.ның 3 катында. | н.у. | н.у. |
| 4.6  | Ижтимагый туклану   | н.у. | 2 кат/н.у.         | н.у. | н.у. |
| 4.9.1.1  | Транспорт чараларына ягулык салу  | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 4.9.1.3  | Автомобиль югычлары   | н.у. | 2 кат/10 м         | н.у. | н.у. |
| 6.9  | Склад   | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 6.9.1  | Склад майданчыклары   | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 6.12   | Фәнни-житештерү эшчәнлеге   | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 11.1   | Су объектларыннан гомуми файдалану  | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 11.2   | Су объектларыннан махсус файдалану  | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 11.3   | Гидротехник корылмалар  | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 12.0   | Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләр (территорияләр)                              | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 12.0.1   | Урам-юл челтәре   | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 12.0.2   | Территорияне төзөклөндөрү   | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| <b>Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрлөрө</b> |   |      |                    |      |      |
| 3.9.2  | Фәнни тикшеренүләр үткөрү   | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 3.9.3  | Фәнни сынаулар үткөрү   | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 4.10   | Күргөзмә-ярминкә эшчәнлеге  | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 5.3  | Аучылык һәм балыкчылык  | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |
| 6.8  | Элемтә  | н.у. | н.у.               | н.у. | н.у. |

Искәрмәләр.

\*) Капиталь төзелеш объектлары булганда, теплицалардан файдаланып яшелчәчелек. «н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрлөрө рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрлөрө өчен IX Главта күрсәтелгән таблица, 25 статья, әлеге Томның 25.1 пункты нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеш проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## **25.6. Рекреацион билгеләнештәге зоналарның шәһәр төзелеш регламенты (P2)**

Рекреацион билгеләнештәге зоналарның шәһәр төзелеш регламенты (P2) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән P2 индексы белән территорияль зоналарга кагыла.

Рекреация билгеләнешендәге зоналар яшел утыртмаларны саклау һәм яңадан житештерү, аларны халык ялын уздыру максатларында нәтижәле файдалануны тээмин итү өчен билгеләнгән. Шәһәр урманнары, парклар, скверлар, бульварлар, буалар, күлләр, әлеге зонага хезмәт күрсәтү белән бәйлә территорияләр үз эченә керә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрө; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

|                                      |  |
|--------------------------------------|--|
| <b>Рөхсәт ителгән файдалану төре</b> | <b>Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары</b> |
|--------------------------------------|--|

| Коды  | исеме   | жир участогы<br>күлөмө, кв м. | катлар саны /<br>төзөлөш<br>биеклеге | Төзөлөшнө<br>ң<br>максимал<br>ь<br>проценты | жир<br>кишэрлеге<br>чиклэрөннө<br>н минимал<br>ь<br>чигенүлөр,<br>м |
|---|---|-------------------------------|--------------------------------------|---|---|
| <b>Рөхсэт ителгэн фйдалануныц төп төрлөре</b>                   |   |                               |                                      |   |   |
| 3.6.2.  | Мэдэният һәм ял парклары  | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 5.1.3   | Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар   | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 5.2   | Табигать-танып белү туризмы   | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 9.1   | Табигать территориялэрен саклау   | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 11.1  | Су объектларыннан гомуми фйдалану   | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 11.2  | Су объектларыннан махсус фйдалану   | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 11.3  | Гидротехник корымалар   | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 12.0  | Гомуми фйдаланудагы жир кишэрлеклэре (территориялэр)                              | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 12.0.1  | Урам-юл челтэре   | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 12.0.2  | Территорияне төзеклэндэрү   | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| <b>Рөхсэт ителгэн фйдалануныц шартлы рөхсэт ителгэн төрлөре</b> |   |                               |                                      |   |   |
| 2.4   | Күчмэ торак   | н.у.                          | н.у.                                 | 0 %   | н.у.  |
| 3.1   | Коммуналь хезмэт күрсэтү  | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 3.1.1.  | Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү   | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 3.1.2.  | Коммуналь хезмэтлэр күрсэтүне тээмин итүче оешмаларныц административ биналары     | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 3.6.1.  | Мэдэни-ял итү эшчэнлеге объектлары  | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 3.6.3.  | Цирклар һәм ерткычлар   | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 3.7   | Дини фйдалану   | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 3.7.1.  | Дини йолаларны гамэлгэ ашыру  | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 3.7.2.  | Дини идарэ һәм мэгариф  | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 3.9.1.  | Гидрометеорология һәм аныц белән чиктэш өлкэлэр өлкэсендэге эшчэнлекне тээмин итү | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 4.4   | Кибетлэр  | н.у.                          | у/б.ныц 3 катында.                   | н.у.  | н.у.  |
| 4.6   | Ижтимагыц туклану   | н.у.                          | 2 кат/н.у.                           | н.у.  | билгеләнмэгэн   |
| 4.8.1   | Күңел ачу чаралары  | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 5.1.1.  | Спорт-тамаша чараларын тээмин итү   | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 5.1.2.  | Биналарда спорт белән шөгыйльләнүне тээмин итү                                    | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 5.2.1   | Туристлык хезмэте   | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 5.3   | Аучылык һәм балыкчылык  | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 5.4   | Кече суднолар өчен причаллар  | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 5.5   | Гольф өчен идэн яки атлы прогулкалар  | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 6.8   | Элемтэ  | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 9.2   | Курорт эшчэнлеге  | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |
| 9.2.1   | Санатор эшчэнлек  | н.у.                          | н.у.                                 | н.у.  | н.у.  |

|     |                        |      |      |      |      |
|-----|------------------------|------|------|------|------|
| 9.3 | Тарихи-мэдэни эшчэнлек | н.у. | н.у. | н.у. | н.у. |
|-----|------------------------|------|------|------|------|

Искэрмэлэр.

«н.у.» шартлы кыскаруу мэгнэсе билгелэнмэгэн параметрлар белэн билгелэнде.

Жир кишэрлеклэреннэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгэн файдалануның барлык төрлөре рөхсэт ителгэн файдалануның төп һәм шартлы төрлөре өчен IX Главта күрсэтелгэн таблица, 25 статья, элге Томның 25.1 пункты нигезендә билгеләнә.

Элге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

### 25.7. Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (СН1)

Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеш регламенты (СН1) элге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СН1 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Зиратлар урнаштыру зоналары күмү урыннарын (зиратларны, крематорийларны, башка күмү урыннарын) урнаштыру һәм эшләтү өчен билгеләнгән. Элге төр зоналарны урнаштыру күрсәтелгән зоналарны бүлеп чыгару юлы белән генә һәм башка территориаль зоналарда ярамаган килеш тәмин ителергә мөмкин.

Жир кишэрлеклэреннэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгэн файдалану төрлөре; жир кишэрлеклэренен иң чик (минималъ һәм (яисә) максималъ күләмнәре һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

| Рөхсэт ителгән файдалану төре                                    |  | Капиталъ төзелеш объектларын рөхсэт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары |                                |                               |   |
|--|--|---|--------------------------------|-------------------------------|---|
| Коды   | исеме  | жир участогы күләме, кв м.  | катлар саны / төзелеш биеклеге | Төзелешнең максималъ проценты | жир кишэрлеге чиклэреннән минималъ чигенүләр, м |
| <b>Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрлөре</b>                   |  |   |                                |                               |   |
| 3.1  | Коммуналь хезмэт күрсәтү   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.1.1.   | Коммуналь хезмәтләр күрсәтү  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.9.1.   | Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәмин итү | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 7.2.3  | Гомуми файдаланудагы транспорт баганалары  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 11.1   | Су объектларыннан гомуми файдалану   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 11.2   | Су объектларыннан махсус файдалану   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 11.3   | Гидротехник корымалар  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 12.0   | Гомуми файдаланудагы жир кишэрлекләр (территорияләр)                             | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 12.0.1   | Урам-юл челтәре  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 12.0.2   | Территорияне төзекләндерү  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 12.1   | Ритуаль эшчәнлек   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| <b>Рөхсэт ителгән файдалануның шартлы рөхсэт ителгән төрлөре</b> |  |   |                                |                               |   |
| н.у.   |  |   |                                |                               |   |

Искэрмэлэр.

«н.у.» шартлы кыскаруу мэгнэсе билгелэнмэгэн параметрлар белэн билгелэнде.

Жир кишэрлеклэреннэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләрә рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләрә өчен IX Главта күрсәтелгән таблица, 25 статья, әлеге Томның 25.1 пункты нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләрә нигезендә билгеләнә.

## 25.8. Оборона һәм иминлек объектлары зоналарының шәһәр төзелешә регламенты (ОБ)

Оборона объектларының һәм иминлек зоналарының шәһәр төзелешә регламенты әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән ОБ индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Жир кишэрлеклэреннэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишэрлеклэренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

| Рөхсәт ителгән файдалану төре                  |  | Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары |                                |                               |   |
|--|--|---|--------------------------------|-------------------------------|---|
| Коды   | исеме  | жир участогы күләме, кв м.  | катлар саны / төзелеш биеклегә | Төзелешнең максималь проценты | жир кишэрлегә чикләреннән минималь чигенүләр, м |
| <b>Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә</b> |  |   |                                |                               |   |
| 2.7.1.   | Автотранспортны саклау   | н.у.  | 4.5 м/н.у.                     | н.у.                          | н.у.  |
| 3.1  | Коммуналь хезмәт күрсәтү   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.1.1.   | Коммуналь хезмәтләр күрсәтү  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.1.2.   | Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары     | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.3  | Көнкүреш хезмәте   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 3.9.1.   | Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәмин итү | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 4.9.1.3  | Автомобиль югычлары  | н.у.  | 2 кат/10 м                     | н.у.                          | н.у.  |
| 5.1.2.   | Биналарда спорт белән шөгыйльләүне тәмин итү                                     | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 5.1.3  | Спорт белән шөгыйльләү өчен майданчыклар   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 6.9  | Склад  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 8.0  | Оборонаны һәм куркынычсызлыкны тәмин итү   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 8.1  | Кораллы көчләрне тәмин итү   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 8.2  | Россия Федерациясә Дәүләт чиген саклау   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 8.3  | Эчке хокук тәртибен тәмин итү  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 8.4  | Жәзалар үтәтү эшчәнлеген тәмин итү   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 11.1   | Су объектларыннан гомуми файдалану   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 11.2   | Су объектларыннан махсус файдалану   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 11.3   | Гидротехник корылмалар   | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 12.0.1   | Урам-юл челтәрә  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |
| 12.0.2   | Территорияне төзекләндерү  | н.у.  | н.у.                           | н.у.                          | н.у.  |

| Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр |  |                       |                                  |      |      |
|--|--|-----------------------|----------------------------------|------|------|
| 2.1.1.   | Кече катлы күпфатирлы торак төзелеше   | мин. - 500 макс. - н. | 4 кат (мансардны да кертеп)/20 м | 75 % | н.у. |
| 2.5  | Уртача катлы торак төзелеше            | н.у.                  | 8 кат/н.у.                       | н.у. | н.у. |
| 2.6  | Күпкатлы торак төзелеше (биек төзелеш) | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 3.2.4  | Тулай торақлар                         | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 3.7  | Дини файдалану                         | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 4.4  | Кибетләр                               | н.у.                  | 3 кат/н.у.                       | н.у. | н.у. |
| 4.6  | Ижтимагый туклану                      | н.у.                  | 2 кат/н.у.                       | н.у. | н.у. |
| 6.8  | Элемтә                                 | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 6.9.1  | Склад мәйданчықлары                    | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |
| 7.4  | Һава транспорты                        | н.у.                  | н.у.                             | н.у. | н.у. |

Искәрмәләр.

«н.у.» шартлы кыскаруы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләр рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләр өчен IX Глава күрсәтелгән таблица, 25 статья, әлегә Томның 25.1 пункты нигезендә билгеләнә.

Әлегә статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләр нигезендә билгеләнә.

## **26 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр**

ЛО - линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) сызыкча объектлар белән мәшгуль жир кишәрлекләре.

ТОП - гомуми файдалану территорияләре.

Линия объектларына электр линияләре, элемтә линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торбаүткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар керә.

Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясә субъектлары башкарма хакимиятенең вәкаләтле органнары яисә жирле үзидарәнен вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

Линия объектларын урнаштыру (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ эһмиятле автомобиль юлларыннан тыш) теләсә кайсы территорияль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә рөхсәт ителә.

## **27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр**

ЛФ - урман фонды жирләре.

ВО - өске сулар белән капланган жирләр.

СХ - авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составында авыл хужалыгы жирләре.

МСТТ - махсус сакланучы табигать территорияләре жирләре.

Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясә субъектлары башкарма хакимиятенең вәкаләтле органнары яисә вәкаләтле жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

Жирләрден яисә жир кишәрлекләреннән урман фонды жирләре составыннан файдалану урманчылыкның урман хужалыгы регламенты белән билгеләнә, аның чикләрендә урман фонды жирләре урнашкан, урман мөнәсәбәтләре өлкәсендәге федераль һәм региональ законнар нигезендә билгеләнә.

Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан жирләрден яисә жир кишәрлекләреннән файдалану махсус сакланылучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә махсус сакланылучы табигать территориясә турындагы нигезләмә белән билгеләнә.

Жир өсте сулары белән капланган жирләрден файдалану Россия Федерациясә Су кодексы нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары тарафыннан билгеләнә.

Авил хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләренә торак пунктлар чикләреннән читтә урнашкан күпчүлек үсентеләр (бакчалар, виноградлыктар һәм башкалар) биләгән чөчүлекләр, печәнлекләр, көтүлекләр, ятмалар, жирләр керә. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләренә өстенлекләре кулланылышта һәм аерым сакланырга тиеш. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре гражданның үз ихтыяжлары өчен бакчачылыкны алып бару территориясә чикләренә кертелә алмый, шулай ук бакча йортлары, торак йортлар, хужалык корылмалары һәм бакча жир кишәрлегендә гаражлар төзү өчен файдаланыла алмый.

СХ индексы тарафыннан билгеләнгән авыл хужалыгы жирләренә жирләре составына шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында авыл хужалыгы билгеләнешендәге башка жирләр

кертелергә мөмкин, алар йорт эчендәге юллар, саклагыч урман утыртмалары, жирләрне тискәре йогынтыдан саклау функцияләрен башкаручы агач-куак үсентеләре белән мәшгуль.

## **28 статья. Жирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре**

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында территорияне чагылдырырга тиеш, алар өчен территориаль планлаштыру документлары нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелеше регламентлары һәм зоналары билгеләнергә тиеш, әмма әлеге территорияләр өчен гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә территория зонасы билгеләнә алмый.

Мондый территорияләрне билгеләү өчен жирләрдән (жир кишәрлеге яисә аның өлеше) факттагы яисә планлаштырылган файдалану территориясә төшенчәсә кулланыла.

Жир кишәрлегенә бер өлешен фактта яисә планлаштырып куллану территориясә - жир кишәрлегенә зур булмаган өлешен биләгән территория (шул исәптән ике яки аннан да аерымланган кишәрлектән торган бердәм жир файдаланудагы), ул фактта кулланыла яки теге яки бу территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламенты нигезендә файдалану планлаштырыла, ул бөтен жир кишәрлегенә яисә аның өлешенә карата билгеләнә алмый.

Һәр жир кишәрлегенә бер генә территориаль зонага каравы турындагы законнар таләпләре нигезендә, территориаль зона жир кишәрлегенә бер өлешенә карата (шул исәптән бердәм жирдән файдалануның аерымланган кишәрлегенә карата) билгеләнә алмый. Жир кишәрлегенә бер өлешен фактта яисә планлаштырып файдалануга туры килә торган территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламенты, рөхсәт ителгән файдалану төрләренә, жир кишәрлекләренә иң чик (минималь) һәм (яисә) максималь күләмнәренә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларының, жир кишәрлегенә калган (зуррак) өлешен капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең барлык жир кишәрлегенә кагыла алмый.

Жир кишәрлеге өлешен фактта яисә планлаштырып куллану территорияләре территориаль зонаның хокукый статусы юк. Әлеге территорияләрнең чикләре, шулай ук территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның аларга туры килә торган чикләре ориентир рәвешендә була һәм тиешле функциональ зоналар һәм зоналар чикләре нигезендә жирлекнең генераль планы карталарында территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелеше зонасы карталарында чагылдырыла.

Әлеге территорияләрне шәһәр төзелеше зоналаштыру карталарында билгеләү өчен жир кишәрлегенә фактта файдаланган очракта, яки жир кишәрлеге өлешен планлаштырган очракта «-Ф» индексы белән тулыландырылган өлеше булган жир кишәрлегенә факттагы территориаль зонасы яисә планлаштырылган өлеше индексы кулланыла.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында жирләрдән фактта һәм планлаштырылган файдалануның түбәндәге төрләре күрсәтелгән:

СХ2-Ф - СХ2 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясә.

П2-П - П2 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырылган файдалану территориясә.

Гамәлдәге кануннар нигезендә, жирләрнең хокукый статусы көйләнмәгән территорияләр, әгәр алар кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудырмаса, чикләнмәгән озак яши ала. Жир кишәрлеге өлешләрен фактта яисә планлаштырылган файдалану территориясендә капитал төзелешнең булган объектларын яңа төзелешкә яисә реконструкцияләүгә рөхсәт алу өчен жир кишәрлеген ызанлау (бүлү яки бүлеп бирү) үткәргә һәм территориядән фактта файдалануга яисә планлаштырыла торган территориянең чикләрен билгеләү өлешендә әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертәргә кирәк.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында жирләрдән фактта файдалану территориясә сыйфатында шулай ук урман фонды жирләрендә яисә махсус саклана торган территорияләрдә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләре дә күрсәтелә ала.



### **III БҮЛЕК. Жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү**

#### **29 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү**

##### **29.1. Гомуми нигезләмәләр**

1) Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир асты байлыктары, һава һәм су законнары турында законнарда башкасы каралмаган булса, жир кишәрлекләрәннән файдалану чикләнгән һәм (яисә) мондый жир кишәрлекләрендә урнашкан күчмәс мөлкәт объектларын урнаштыруны һәм (яисә) файдалануны тыя һәм (яисә) территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар урнаштыру максатларына туры килми торган башка эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен жир кишәрлекләрәннән файдалануны чикли яисә тыя торган жир кишәрлекләрәннән файдалануны чикли.

2) Россия Федерациясе Жир кодексының 105 статьясында билгеләнгән территориянең махсус шартлары булган зоналар төрләренең тулы исемлегенә.

3) Жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү федераль законнар нигезендә чикләрен федераль законнар таләпләренә нигезендә рәсми билгеләнгән территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә генә гамәлдә була. Жирлекләрнең, шәһәр округларының жирле үзидарә органнары үз вәкаләтләренә кертелмәгән территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның күләмнәрен һәм (яисә) чикләрен билгели алмый.

Шуңа ярашлы рәвештә әлегә Кагыйдәләр кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә бүленә:

- билгеләнгән - Россия Федерациясе законнары нигезендә чикләре билгеләнгән һәм расланган зоналар;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә чикләре билгеләнмәгән һәм расланмаган, әмма законнар нигезендә билгеләнергә тиешле чикләрен билгеләү кагыйдәләренә (критерийларының) беркетелгән күләмнәре һәм бер урынлы кагыйдәләре (критерийлары) билгеләнгән зоналар;

- ориентлашу зоналары - Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган зоналар, алар законнар нигезендә билгеләнергә тиеш, әмма чикләре билгеләү буенча билгеләнгән үлчәмнәре һәм бер урынлы кагыйдәләре (критерийлары) юк; мондый зоналар өчен закон дәрәжәсендә бары тик ориентир күләмнәре генә билгеләнгән, мондый зоналар чикләре билгеләнгән очракта, эйләнә-тирә мохиткә йогынты ясау дәрәжәсен исәпләүләр һәм (яисә) натураль үлчәүләр үткөрү юлы белән төгәлләштерелгә тиеш.

4) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган билгеләнгән зоналарның чикләре генә мәҗбүри тәртиптә чагылдырыла.

5) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук федераль законнарда һәм Россия Федерациясе норматив хокукый актларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре теркәлгән күләмнәре һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләрен билгеләү кагыйдәләре билгеләнгән гамәлдәге объектларга карата территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре күрсәтелә ала.

Мондый зоналарга линия объектларының (электр тапшыру линияләре, торбаүткәргечләр, элемент линияләре), автомобиль юлларының юл буе полосалары, су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе яклау полосалары керә. Мондый зоналарның чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылган очракта, әлегә чикләре рәсми билгеләнгән (расланган) зоналардан территориянең махсус шартлары булган аерым шартлы билгеләр белән чагылдырыла.

Мондый зоналарның чикләрен аерып алу әлегә зоналар чикләрендә жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү мәгълүмат-белешмә характерында була һәм федераль законнар нигезендә билгеләнүгә планлаштырыла торган чикләре һәм чикләүләр буларак карала. Территориянең махсус шартлары булган зоналарның тулысынча яисә өлешчә ориентировка чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының

хокук иялэре элэге зоналарда жир кишэрлеклэрэннэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чиклэүне суд тәртибэндә дэгъва итэргә хокуклы.

б) шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган ориентлашу зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар якынча ориентир характерына ия һәм жир кишэрлеклэрэннэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чиклэү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Россия Федерациясе суд практикасы нигезендә, территориядән шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында файдалануның махсус шартлары булган зоналарның ориентлашу чикләре алынган очракта, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләре мондый зоналар чиклэрэндә жир кишэрлеклэрэннэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чиклэү өлешендә гамәлдә булмаган дип танылырга мөмкин.

Уңайлы зоналарга предприятиелэрнең, корылмаларның һәм башка объектларның, су белән тәмин итү чыганаclarын саклауның икенче һәм өченче пояслары зоналарының, су басу һәм су басу зоналарының, радиотехник объектны тапшыручы чиклэүлэр зоналарының, территориянең махсус шартлары булган зоналарның һәм подзоналарның федераль законнар нигезендә зоналар күләмнэре исэплэүлэр һәм (яисэ) табигый тикшеренүлэр (үлчэүлэр) нигезендә билгелэнэргә тиешле территориянең махсус шартлары булган зоналарының һәм подзоналарының башка төрлэре керэ.

7) «Федоровский авыл жирлеге» муниципаль берэмлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның түбэндәге төрлэре билгелэнгән яисэ билгелэнэргә тиеш:

- су белән тәмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары;
- су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе яклау полосалары;
- электр челтэре хужалыгы объектларын саклау зоналары;
- линиялэрнең һәм элементэ корылмаларының сак зоналары;
- газ бүлү челтэрлэрнең сак зоналары;
- автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары;
- файдалы казылмалар ятмалары, жир асты байлыklары кишэрлеклэре, тау токымнары.

## **29.2. Су белән тәмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары**

Су белән тәмин итү чыганаclarының санитар саклау зоналарының төрлэре һәм күләмнэре «хужалык-эчэр өчен билгелэнгән су белән тәмин итү чыганаclarын һәм суүткэргечлэрне санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә билгелэнэ.

Су белән тәмин итү чыганаclarы санитар саклау зоналарына (алга таба - ЗСО) ия. Санитар саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткэргеч корылмаларның һәм су асты каналының майданчыklарын үз эченэ ала. Су белән тәмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме сакланган жир асты суларын кулланганда 30 м һәм жир асты суларын тиешенчэ сакламаганда 50 м тэшkil итэ.

Беренче пояс чиклэрэндә югары көпшэле агачлар утырту рөхсэт ителми, суүткэргеч корылмаларны эксплуатациялэүгэ, реконструкциялэүгэ һәм киңэйтүгэ турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрлэре, шул исэптэн төрле билгелэнештэге торба үткэргечлэр салу, торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешелэр яшэве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану рөхсэт ителми.

Биналар, икенче пояс территориясендә санитар режимны исэпкэ алып, ЗСОның беренче поясыннан читтэ урнашкан якындагы көнкүреш яки житештерү канализациясе системасына яки чистарту корылмаларының жирле станциялэрэнэ агып төшүче суларны канализация белән жиһазландырылган булырга тиеш.

Икенче һәм өченче пояс (чиклэүлэр поясы) су белән тәмин итү чыганаclarының пычрануын кисэту өчен билгелэнгән территорияне үз эченэ ала.

Су белән тәмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләре исэплэү белән билгелэнэ.

Санитария саклау зонасының икенче һәм өченче пояслары чиклэрэндә түбэндэгелэр тыела: туфрак катламын бозуга бэйле яңа скважиналар бораулау һәм яңа төзелеш (Роспотребнадзор идарэсенең территориаль бүлекчэсе белән мәжбүри килештерелгән очракта житештерелэ);

эшкәртелгән суларны жир асты офыкларына утырту һәм каты калдыкларны жир асты байлыкларын эшкәртү; ягулык-майлау складлары, агулы химикатлар һәм минераль ашламалар, сәнәгать агынтылары, шламосаклагычлар һәм жир асты суларын химик пычрату куркынычын тээмин итә торган башка объектлар урнаштыру; санитар саклау зонасында мондый объектларны урнаштыру жир асты суларын саклауда сакланган килеш файдаланганда гына рөхсәт ителә, жир асты суларын саклаганда, махсус чараларны үтәгәндә, жир асты суларын чүпләүдән саклаганда, жир асты суларын саклаганда, жир асты суларын пычратуга контрольдә тоту органнарын исәпкә алып, Роспотребнадзорның санитария күзәтчелеге органнары бәяләмәсен исәпкә алып, санитария күзәтчелеге органнары бәяләмәсен исәпкә алып.

Шулай ук икенче пояс чикләрендә жир асты суларын микроб пычрату куркынычы тудыручы зиратларны, терлек каберлекләрен, ассенизация кырларын, фильтрлау кырларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм башка объектларны урнаштыру; ашламалар һәм агулы химикатлар куллану; төп файдаланудагы урманнарны кисү тыела.

### **29.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе яклау полосалары**

Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясы нигезендә су саклау зоналары елгаларның, инешләренң, күлләренң, сусаклагычларның яр буе линиясенә тоташкан һәм аларда хужалык һәм башка эшчәнлекне пычрануны, чүпләнүне, күрсәтелгән су объектларын ләмгә батыруны һәм аларның суларын ярлыландыруны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклап калу максатларында гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләрдән гыйбарәт.

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары урнаштырыла.

Елгаларның су саклау зоналарының, инешләренң киңлеге һәм аларның яр буе яклау полосасының киңлеге тиешле яр сызыгыннан билгеләнә.

Елгаларның яисә инешләренң су саклау зонасы киңлеге аларның чишмә башыннан елгалар яисә инешләр өчен озынлык белән билгеләнә:

- 10 километрга кадәр - 50 метр;
- 10 километрдан 50 километрга кадәр - 100 метр;
- 50 километрдан һәм аннан да күбрәк - 200 метрдан.

Су саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:

- туфракның уңдырышлылыгын арттыру максатларында агып төшүче сулардан файдалану;

- зиратларны, үлэт базларын, житештерү һәм куллану калдыкларын, химик, шартлаткыч, агулы матдәләрне, агулаучы һәм агулы матдәләрне урнаштыру объектларын, радиоактив калдыкларны күмү пунктларын урнаштыру, шулай ук пычратучы матдәләр территорияләрен пычрату, аларны суда балык хужалыгы эһәмиятендәге су объектларында мөмкин булган иң чик күләмдәге концентрацияләр ачыкланмаган;

- зарарлы организмнарга каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;

- транспорт чараларының (махсус транспорт чараларынан тыш) хәрәкәте һәм туктап торуы, моңа юлларда һәм юлларда каты өслекле махсус жиһазландырылган урыннарда аларның хәрәкәте һәм туктап торулары керми;

- автомобильләргә ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары төзү һәм реконструкцияләү (моңа автомобильләргә ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары портлар, эчке су юллары инфраструктурасы территорияләрендә, шул исәптән аз үлчәмле судноларны, федераль иминлек хезмәте объектларын урнаштыру өчен базалар (корылмалар) территорияләрендә, транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен кулланыла торган техник хезмәт күрсәтү станцияләре, транспорт чараларын юуны гамәлгә ашыру очракларынан тыш);

- пестицидлар һәм агрохимикатлар саклау (яр буе яклау полосалары чикләреннән тыш диңгез портлары территорияләрендә махсуслаштырылган саклагычларда агрохимикатлар сакланудан тыш), пестицидлар һәм агрохимикатлар куллану;

- агым суларны, шул исәптән дренаж суларны агызу;

- гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару (гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару файдалы казылмаларның башка төрлөрөн разведкалау һәм чыгаруны гамәлгә ашыручы жир асты байлыктарынан файдаланучылар тарафыннан тау бүлемнәренәң жир асты байлыктары һәм (яисә) геологик бүлемтекләренәң жир асты байлыктары турындагы РФ законнары нигезендә бирелгән чикләрендә, 1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы "Жир асты байлыктары турында" РФ Законының 19.1 статьясы нигезендә расланган техник проект нигезендә гамәлгә ашырылган очрактардан тыш).

Су саклау зоналары чикләрендә, су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны саегудан саклауны тээмин итә торган корылмалар белән су кануннарына һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннарға ярашлы рәвештә, мондый объектларны проектлау, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә кертү, хужалык һәм башка объектларны эксплуатацияләү рөхсәт ителә. Су объектын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тээмин итә торган корылма төрөн сайлау әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннар нигезендә билгеләнгән пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнарны ташлауның мөмкин нормативларын үтәү зарурлыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

Су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм басудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тээмин итә торган корылмалар дигәндә түбәндәгеләр аңлашыла:

- үзәкләштерелгән су чыгару системалары (канализацияләр), явым-төшем суларын агызу өчен үзәкләштерелгән су чыгару системалары;

- агып төшүче суларны үзәкләштерелгән су чыгару системаларына (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) жибәрү (агызу) корылмалары һәм системалары, әгәр алар шундый суларны кабул итү өчен билгеләнгән булса;

- агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) чистарту өчен аларны чистартуны әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар һәм Су кодексы таләпләре нигезендә билгеләнгән нормативлардан чыгып тээмин итә торган локаль чистарту корылмалары;

- житештерү һәм куллану калдыкларын жыно корылмалары, шулай ук агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация суларын, су юу һәм дренаж суларын) су үткәрми торган материаллардан ясалган кабул итү бүлмәләренә жибәрү (агызу) өчен корылмалар һәм системалар;

- су объектларын һәм алар янындагы территорияләрне нефть һәм нефть продуктлары агышыннан һәм әйләнә-тирә мохиткә башка тискәре йогынтыдан яклауны тээмин итә торган корылмалар.

Гражданнар тарафыннан су саклау зоналары чикләрендә урнаштырылган һәм агып төшүче суларны чистарту корылмалары белән жиһазландырылмаган үз ихтияжлары өчен бакчачылык яисә яшелчәчелек алып бару территорияләренә карата, аларны шундый корылмалар белән жиһазлау һәм (яисә) Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясындагы 16 өлешенәң 1 пункттында күрсәтелгән системаларга тоташтыру вакытына кадәр, әйләнә-тирә мохиткә пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнар керүне булдырмый торган су үткәрми торган материаллардан ясалган приемниклар куллану рөхсәт ителә.

Яр буге яклау полосасының киңлегә су объектын ярының текәлегенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм кирегә авышу өчен 30 м яисә кире авышу өчен 0 м, 40 м тәшкил итә һәм 3 м авышу өчен 50 м тәшкил итә.

Елга, чишмә башыннан алып тамагына кадәр 10 км дан да кимрәк булган инеш өчен су саклау зонасы яр буге яклау полосасы белән туры килә. Елганың, инешнең чишмә башлары өчен су саклау зонасы радиусы илле метр күләмендә билгеләнә.

Яр буге яклау полосалары чикләрендә су саклау зонасы өчен билгеләнгән чикләүләр белән беррәттән түбәндәгеләр тыела:

- жирләрне сөрү;

- юдырыла торган грунт өемнәре урнаштыру;

- авыл хужалыгы хайваннарын коткару һәм алар өчен жәйге лагерьялар, ванналар оештыру.

Гомуми файдаланудагы су объектынның яр буге линиясе (су объектын чикләре) буйлап гомуми файдалану өчен билгеләнгән яр буге полосасы билгеләнә.

Гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасының киңлеге 20 метр тәшкит итә, моңа каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләрнең яр буе полосалары керми, аларның озынлыгы чишмәдән алып, 10 километрдан да артмый. Су каналларының, шулай ук елгаларның һәм инешләрнең яр буе полосасының киңлеге, чишмә башыннан алып ун километрдан да артмаган инешләрнең озынлыгы 5 метр тәшкит итә. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында 5 метр киңлектәге яр буе полосалары чагылдырылмый.

Һәр гражданин алар янында йөрү һәм булу өчен гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасыннан (механик транспорт чараларыннан файдаланмыйча) файдаланырга хокуклы, шул исәптән һәвәскәр балыкчылык һәм йөзү чараларын причал ясау өчен.

Яр буе полосасы чикләрендә жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела.

#### **29.4. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары**

Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары «Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары нигезендә электр челтәре хужалыгының гамәлдәге линияләренең һәм корылмаларының сакланышын тәмин итү өчен билгеләнә.

Электрүткәргечнең һава линияләре буйлап саклау зоналары жир һәм һава киңлеге участогы өслеге өлеше (электр тапшыруының һава сызыклары терәкләренең биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә билгеләнә, бу кырый үткәргечләрдән электр үткәргечләр линиясенә ике ягында да артта кала торган параллель вертикаль яссылыклар белән аларның түбәндәге ераклыкта:

- 1 кВ кадәр - 2 м;
- 1 дән 20 кВ - 10 м га кадәр;
- 35 кВ - 15 м;
- 110 кВ - 20 м;
- 150, 220 кВ - 25 м;
- 300, 500 кВ - 30 м;
- 750 кВ - 40 м;
- 1150 кВ - 55 м.

Электр тапшыруның жир асты кабель линияләре буйлап саклау зонасы жир асты байлыклары кишәрлегә өслегенә бер өлеше (электр үткәргечләренең кабель сызыкларын салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлектә) белән чикләнә, кырый кабельләрдән 1 метр ераклыктагы электр тапшыру линиясенә ике ягында да калыша торган параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнә өлеше рәвешендә билгеләнә.

Сак зоналарында электр челтәре хужалыгы объектларының имин эшен бозарга мөмкин булган теләсә нинди гамәлләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән аларның зарар күрүенә яисә юкка чыгаруына китерү, һәм (яисә) гражданның гомеренә, сәламәтлегенә һәм физик яисә юридик затларның мөлкәтенә зыян китерү, шулай ук экологик зыян салуга һәм янғын чыгуга китерү тыела. Аерым алганда, тыела:

- электр челтәре хужалыгы объектларына керү өчен төзелгән юл һәм керү юллары чикләрендә теләсә нинди объектлар һәм предметлар (материаллар) урнаштырырга, шулай ук теләсә нинди эшләр башкарырга һәм электр челтәре хужалыгы объектларына керүгә комачауларга мөмкин булган корылмалар төзүгә, мондый керү өчен кирәкле юл һәм подъездлар булдырмыйча;
- чүплекләр урнаштырырга;
- сугу (ударный) механизмнары белән эш итәргә, авырлыгын 5 тоннадан артык киметергә, ачы һәм коррозия матдәләре һәм ягулык-майлау материаллары (жир асты электр линияләренең саклау зоналарында) агызып чыгаруны һәм агызуны башкарырга.

Электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналарында 1000 вольттан артык киеренкелек белән, шулай ук түбәндәгеләр тыела:

- саклагычларны теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материаллары, урнаштырырга яисә урнаштырырга;
- балалар һәм спорт майданчыкларын, стадионнары, базарларны, сәүдә нокталарын, кыр станокларын, терлекләр өчен урыннар, гаражлар һәм барлык төр машиналар һәм механизмнар

стоянкаларын урнаштырырга, билгелэнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне башкару белән мәшгуль булмаган кешеләрнең күп туплануына бәйләтелгән чаралар үткәргә (электр тапшыруының һава зоналарында);

Саклау зоналары чикләрендә чөптөр оешмасын язмача рөхсәтсез түбәндәгеләр тыела:

- биналар һәм корылмалар төзү, капитал ремонтлау, реконструкцияләү яисә сүтү;
- тау, шартлату, мелиоратив эшләр, шул исәптән жирләрне вакытлыча су басу белән бәйлә;
- ағач һәм куаклар утырту һәм кисү;
- йөк төялгән яисә юл өстеннән йөксез гомуми биеклеккә ия машиналар һәм механизмнар йөрү 4,5 метрдан артык (һава электр линияләренең саклау зоналарында);
- авыл хужалыгы машиналарын һәм 4 м дан артык биеклектәге жиһазларны кулланып кыр авыл хужалыгы эшләре.

## **29.5. линияләренң һәм элементә корылмаларының сак зоналары**

«Россия Федерациясе элементә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләрен раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1995 елның 09 июнендәге 578 номерлы карары (алга таба - Карар) нигезендә аерым куллану шартлары булган саклау зоналары билгеләнә:

- урман кишәрлекләрендә торақ пунктлардан читтә урнашкан жир асты кабельләре өчен һәм элементә линияләренең һава линияләре һәм радиофикация линияләре өчен - жир асты элементә кабеле трассасыннан яисә элементә линияләренең һәм радиофикация линияләренең һәр яктан кимендә 2 метр ераклыгында параллель туры сызыклар белән билгелэнгән жир кишәрлекләре рәвешендә;

- диңгез кабельле элементә линияләре өчен һәм, суднолар йөри торган һәм эретеп ябыштырылган елгалар, күлләр, сусаклагычлар һәм каналлар (арыклар) аша чыкканда, су өслегеннән бөтен тирәнлектә су пространствосы кишәрлекләре рәвешендә, һәр яктан диңгез кабеле трассасыннан 0,25 километрга ераклыкта параллель ясылыклар белән билгелэнгән су өсте өслегеннән алып су төбенә кадәр, һәр яктан диңгез кабеле трассасыннан яисә елга, күлләр, сусаклагычлар һәм каналлар (арыклар) аша 100 метрга күчкәндә, кабель трассасыннан аерылган саен;

- Элементәнең кабельле линияләрендә жир өсте һәм хезмәт күрсәтелми торган, хезмәт күрсәтми торган, тергезү пунктларын урнаштыру үзегеннән яисә аларның жиңмерелүе чигеннән кимендә 3 метрга һәм жир асты байлыкларын саклау контурларыннан кимендә 2 метрга караган йомык сызык белән билгелэнгән жир кишәрлекләре рәвешендә - жир кишәрлекләре рәвешендә.

Сак зонасында элементә линиясен яки радиофикация линиясен (тирәнлектә 0,3 метрдан артык булмаган жир кишәрлегендә жир кишәрлегендә жир кишәрлеге, заказчы (төзүче) тарафыннан әлеге элементә линиясе яисә радиофикация линиясе урнашкан предприятиедән язма ризалык алырга тиеш.

Элементә линияләре һәм радиофикация линияләре трассаларында саклау зоналарының жир майданы, Россия Федерациясе жир законнары нигезендә, юридик һәм физик затлар тарафыннан, Постановление билгеләгән һәм элементә линияләренең һәм радиофикация линияләренең сакланышын тәмин итә торган чикләүләренә исәпкә алып кулланыла.

Элементә һәм радиофикация линиясе урнашкан предприятиеләргә сак зоналарында рөхсәт ителә:

а) жир милекчеләре (жир хужалары, жирдән файдаланучылар, арендаторлар) белән килештерелгән шартларда элементә һәм радиофикация линияләрен эксплуатацияләү өчен кирәкле юлларны, подъездларны, күперләренә һәм башка корылмаларны эксплуатацияләү өчен кирәкле юлларны, күперләренә һәм башка корылмаларны төзү;

б) элементә линияләрен һәм радиофикация линияләрен ремонтлау өчен чокырлар, траншлар һәм котлованнар өзелү, аларны алга таба жыю;

в) урман массивлары аша уза торган элементә линияләрендә һәм радиофикация линияләрендә, шушы линияләр трассаларына яқын урыннарда аерым ағачларны кисү, аннары билгелэнгән тәртиптә урман кисү билетлары (ордерлары) һәм кисү урыннарын кисү кисемнәреннән чистартып бирү.

Сак зоналары чикләрендә язма ризалыксыз һәм элементә яки радиофикация линиясеннән файдаланучы предприятиеләр вәкилләре катнашында түбәндәгеләр тыела:

а) һәртөрле төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрән, грунтны жир механизмнары (комлы барханнар зоналарыннан тыш) белән планлаштыруны һәм жир эшләрән (тирәнлеккә 0,3 метрдан да артык сөрүдән тыш) тормышка ашырырга;

б) скважиналарны бораулауга, шурфованига, грунт пробаларын алуға, шартлату эшләрән башкаруға бәйлә геологик-төшерү, эзләү, геодезик һәм башка тикшеренү эшләрән башкарырга;

в) агач утырту, кыр станнарын урнаштыру, терлекләргә тоту, материаллар, азык һәм ашламалар төзү, учак яндыру, ату урыннары булдыру;

г) автотранспорт, трактор һәм механизмнар йөрү һәм тукталу урыннарын урнаштырырга, элемент һәм радиофикация линияләре үткәргечләре астында габаритсыз йөкләр жибәргә, каналлар (арыklar) төзәргә, киртәләр корырга һәм башка каршылыklar тудырырга;

д) судноларны, баржаларны һәм йөзмә краннары куеп тору өчен причаллар корырга, төяү-бушату, су асты-техник, су асты-тирәнәйтү һәм жир казу эшләрән башкарырга, балык промыселы участокларын бүлеп чыгарырга, балык, башка су хайваннарын, шулай ук су үсемлекләрен су асты балык тоту кораллары белән чыгарырга, су эчертү жайланмалары белән шөгылләнәргә, казылык һәм боз эзерләргә. Судларға һәм башка йөзү чараларына якорьлар ташлау, аерым якорьлар, чылбырлар, лотлар, сөйрәлүләр һәм траллар белән узу тыела.

е) электр тапшыру линияләрен, радиостанцияләргә һәм электр магнит энергиясен чыгара һәм элемент һәм радиофикация линиясенә куркыныч йогынты ясый торган башка объектларны төзүгә һәм реконструкцияләүгә;

ж) жир асты элемент һәм линияләрен узучы элемент һәм линияләрен исәпкә алмыйча жир асты коммуникацияләрен һәм коррозияне яклауны гамәлгә ашырырга.

Аерым алганда, элемент һәм радиофикация линияләренә нормаль эшен бозарга мөмкин булган төрле гамәлләргә башкару тыела, аерым алганда:

а) биналарны һәм күперләргә жимерү һәм реконструкцияләү, элемент кабельләре салынган коллекторларны, туннель метрополитены һәм тимер юлларны яңадан урнаштыруны гамәлгә ашыру, һава элемент һәм линияләре һәм радиофикация линияләре баганалары урнаштырылган, радиореле станцияләргә техник корылмалары, кабель әржәләргә һәм бүлү тартмалары урнаштырылган, заказчылар (төзүчеләр) бу линия һәм корылмаларны алып бара торган предприятиеләр белән килештереп, элемент һәм линияләре һәм корылмалары, радиофикация линияләре һәм корылмаларын алдан чыгармыйча;

б) жир асты элемент һәм линияләргә трассаларын корып жибәргә, бу трассаларда вакытлыча складлар, химик актив матдәләр һәм сәнәгать, көнкүреш һәм башка калдыklar өмнәргә агып торган стоklar корырга, кара, сигнал, кисәтү билгеләрен һәм телефон коеларын ватарга;

в) хезмәт күрсәтәлми торган көчәйтү һәм регенерация пунктларының (жир өсте һәм жир асты) һәм радиореле станцияләргә, телефон канализациясенә кабель коеларының, бүлү шкаflарының һәм кабель әржәләргә ишекләрен һәм люкларын ачарга, шулай ук элемент һәм линияләргә кушылырга (бу сызыklarга хезмәт күрсәтүгә затлардан тыш);

г) элемент һәм линияләргә трассаларын аларга техник персоналның ирекле керүгә комачаулап, борчырга;

д) үз белдегә белән абонент телефон линиясенә һәм элемент хезмәтләреннән файдалану максатларында радиофикация линиясенә кушылырга;

е) элемент һәм радиофикация корылмаларына зыян китерәргә мөмкин булган башка гамәлләр кылырга (һава элемент һәм линияләргә таяну һәм арматурасын зарарларга, чыбыкларны кисәргә, аларга чит предметларны һәм башкаларны асарга).

## **29.6. Газ бүлү чөлтәрләргә сак зоналары**

"Газ бүлү чөлтәрләргә саклау кагыйдәләргә раслау турында" Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2000 елның 20 декабрендәгә 878 номерлы карары нигезендә газ бүлү чөлтәрләргә өчен түбәндәгә саклау зоналары билгеләнә:

а) тышкы газүткәргечләр трассасы буйлап - газүткәргечнең һәр ягынан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыklar белән чикләнган территория рәвешендә;

б) полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргечләргә трассалары буйлап, газүткәргеч трассасын билгеләү өчен, бакыр үткәргеч торбалардан 3 метр ераклыкта һәм капма-каршы яктан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыklar белән чикләнган территория рәвешендә;

в) торбалар материалына бәйсез рәвештә мәңгелек тунган йөкләрдә тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр ягыннан 10 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

г) аерым газ регулятор пунктлары тирәсендә - әлеге объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнгән территория рәвешендә. Биналарга төзелгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый;

д) газүткәргечләрнең су асты кичүләре буйлап суднолар йөри торган һәм эретмәле елгалар, күлләр, сусаклагычлар, каналлар - су өслегеннән су өслегенә кадәр 100 м ераклыктагы параллель ясылыклар арасында төзелгән су пространствосы участогы рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягыннан 100 м га кадәр;

е) урманнар һәм агач-куак үсемлекләр буйлап уза торган бистәара газүткәргечләр трассасы буйлап - 6 метр киңлектәге просек рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягыннан 3 метр. Газүткәргечләрнең жир өсте участоклары өчен агачлардан алып торба үткәргечкә кадәр ара газүткәргечне эксплуатацияләүнең бөтен срогы дәвамында агачларның биеклегеннән ким булмаса тиеш.

Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарына керә торган жир кишәрлекләренә аларның зарарлануын кисәтү яисә аларны нормаль эксплуатацияләү шартларын бозу максатларында түбәндәге чикләүләр (йөкләүләр) урнаштырыла:

а) торак-граждан һәм житештерү билгеләнешендәге объектлар төзүгә;

б) эксплуатация оешмалары белән килештереп, күперләренә, коллекторларны, аларда урнашкан газ бүлү челтәрләре белән автомобиль һәм тимер юлларны шушы газүткәргечләренә алдан алып чыкмыйча жимерергә һәм реконструкцияләргә;

в) газ бүлү челтәрләрен жимерүдән саклый торган яр ныгыту корылмаларын, су үткәрү жайланмаларын, жир һәм башка корылмаларны жимерергә;

г) танып белү билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын һәм газ бүлү челтәрләренең башка жайланмаларын күчерергә, зарарларга, күмөргә һәм юкка чыгарырга;

д) чүплекләр һәм складлар корырга, кислота, тоз, селте һәм башка химик актив матдәләр эремәләрен аерырга;

е) саклау зоналарын борчырга һәм аларны йөкләргә, эксплуатация оешмалары персоналының газ бүлү челтәрләренә керүенә, хезмәт күрсәтү һәм газ бүлү челтәрләренең зарарлануларын бетерүгә каршылык күрсәтергә;

ж) ут кабызырга һәм ут чыганакларын урнаштырырга;

з) авыл хужалыгы һәм мелиорация кораллары һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә механизмнар белән баз казырга, туфрак казырга һәм эшкәртүгә;

и) газ көйләү пунктларының, катода һәм дренаж саклау станцияләренең, жир асты коелары люкларының капкаларын һәм ишекләрен ачарга, телемеханика системаларын һәм электр белән тәмин итүне кертүгә яисә сүндерергә;

к) чит предметларны, баскычларны суырырга, терәкләргә һәм жир өсте газүткәргечләренә, киртәләргә һәм газ бүлү челтәрләре биналарына бәйләргә, аларга менәргә;

л) мөстәкыйль рәвештә газ бүлүчел челтәрләргә кушылырга.

Югарыда күрсәтелгән чикләүләргә туры килми торган урман хужалыгы, авыл хужалыгы һәм башка эшләр, жир офыгын бозуга һәм 0,3 метрдан артык тирәнлеккә туфрак эшкәртүгә бәйле булмаган эшләр, эшләр башланганчы 3 эш көненнән дә ким булмаган очракта, газ бүлү челтәренә саклау зонасында жир кишәрлекләре милекчеләре, хужалары яисә алардан файдаланучылар тарафыннан башкарыла. Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарында жир кишәрлеге өслеген бозу һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә туфрак эшкәртү башкарыла торган алдагы пунктларда каралмаган хужалык эшчәнлегә газ бүлү челтәрләренең эксплуатацияләү оешмасының язмача рөхсәте нигезендә гамәлгә ашырыла.

## **29.7. Сак зоналары һәм магистраль торбаүткәргечләрдән минималь ераклыктагы зоналар**

Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының "Нефть һәм газ ятмаларын төзекләндерү" кагыйдәләре жыелмасын раслау турында" 2015 елның 17 июнендәге 302 номерлы боерыгы нигезендә. нефть һәм газ ятмаларын төзекләндерү объектларына нефть, газ һәм конденсат



транспортының промысел торбаүткәргече керә. Минималь-мөмкин булган ара зонасы 284.1325800.2016 "Нефть һәм газ өчен промысел торбалары. Проектлау һәм эшләр җитештерү кагыйдәләре".

Торба үткәргечләрнең зарарлану мөмкинлеген бетерү өчен (аларны прокладкаларның теләсә нинди рәвешендә) саклау зоналары билгеләнә. Торба үткәргечләрнең саклау зонасы күләме магистраль торба үткәргечләрне саклау кагыйдәләре белән билгеләнә (1992 елның 22 апрелендәге 9 номерлы Россия Дәүләт шәһәр техник күзәтчелеге карары белән расланган) һәм 25 м тәшкил итә. Торба үткәргечләрнең сак зоналарына керә торган жир кишәрлекләре жирдән файдаланучылардан алынмый һәм, югарыда күрсәтелгән нормативларны мәҗбүри үтәп, авыл хужалыгы һәм башка эшләр башкару өчен файдаланыла.

Россия Дәүләт шәһәр техника күзәтчелегенә 22.04.1992 №9 карары белән расланган магистраль торба үткәргечләрне саклау кагыйдәләре нигезендә, магистраль торба үткәргечләрнең сак зоналарында түбәндәгеләр тыела:

- танып белү һәм сигнал билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын күчерергә, күмәргә һәм сындырырга;

- кабельле элементның көчәнеш пунктларының люкларын, капкаларын һәм ишекләрен ачарга, линия арматурасы төеннәрен, катода һәм дренаж саклау станцияләрен, линия һәм күзәтү коеларын һәм башка линия җайланмаларын ачарга, краннарны һәм ишекләрен ачарга һәм ябарга, элемент, энергия белән тәмин итү һәм торбаүткәргечләрнең телемеханикаларын сүндерергә яисә кабызырга;

- чүплекләр корырга, кислота, тоз һәм селте эремәләрен агызырга;

- яр бие ныгытма корылмаларын, су үткәрү җайланмаларын, жир һәм башка корылмаларны җимерүдән саклый торган торба үткәргечләрне, ә янәшәдәге территорияне һәм әйләнә-тирә урынны - авария хәлендәге транспортлана торган продукцияне ташудан җимерергә;

- ут кабызырга һәм ачык яисә ябык ут чыганаclarын урнаштырырга;

- саклау зоналарын күңелсезләндерергә яисә йөкләргә, торбаүткәргечләрне һәм аның объектларын эксплуатацияләүче оешмаларга, яисә алар вәкаләт биргән оешмаларга торбаүткәргечләргә һәм аларның объектларына хезмәт күрсәтү һәм аларны ремонтлау эшләрен башкаруда, аларда барлыкка килгән аварияләр, һәлакәтләр нәтижәләрен бетерүдә каршылык күрсәтергә.

Торба үткәргечләрнең сак зоналарында торба үткәргеч транспорт предприятиеләре белән килештермичә түбәндәгеләр тыела:

- теләсә нинди корылмалар һәм корылмалар төзергә;

- агачлар һәм куаклар утыртырга, куаклар һәм салам җыярга, коновязлар урнаштырырга, терлек асрарга, балык промысел участкалары бүлеп бирергә, балык, шулай ук су хайваннары һәм үсемлекләре табышы җитештерергә, су эчәргә, казылык һәм боз эзерләргә;

- торба үткәргечләр трассасы аша юлларны һәм кичүләрен төзергә,

- автомобиль транспорты, тракторлар һәм механизмнар стоянкалары корырга,

- бакчалар һәм яшелчә бакчалары урнаштырырга;

- мелиоратив жир эшләре башкарырга, сугару һәм киптерү системалары төзергә;

- ачык һәм жир асты, тау, төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрен башкарырга, грунт планировкасын һ.б.

- скважиналар, шурфлар төзү һәм туфрак пробалары алу (туфрак үрнәкләреннән тыш) белән бәйле геологик-төшерү, геологик разведка, эзләү, геодезик һәм башка тикшеренү эшләрен башкарырга.

СП нигезендә 36.13330.2012 "СНиП 2.05.06-85\*. Магистраль торбаүткәргечләр" һәм СП 284.1325800.2016 "Нефть һәм газ өчен промысел үткәргечләре. Эшләрне проектлау һәм җитештерү кагыйдәләре» торбаүткәргечләргә кадәр минималь ераклыктагы зоналарда урнаштыру рөхсәт ителми:

- торак пунктлар;

- дача йортлары булган коллектив бакчалар;

- аерым сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиеләрен;

- кошчылык фабрикалары, теплица комбинатлары һәм хужалыклары;

- фойдалы казылмаларны эшкәртү карьерлары;

- автомобильләр өчен гаражлар һәм ачык тукталышлар;

- кешеләр күпләп жыела торган аерым биналар (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар һ.б.);
- тимер юл станцияләре; аэропортлар; елга портлары һәм пристаньнары; гидро-, электростанцияләр; I-IV класслы елга транспортының гидротехник корылмалары;
- су үткәргечләрнең чистарту корылмалары һәм насос станцияләре;
- 1000 м<sup>3</sup> дан артык саклана торган жиңел кабынып китүчән һәм янучан сыеклыктар һәм газлар складлары; автомобильләргә ягулык салу станцияләре һ.б.

## **29.8. Файдалы казылмалар ятмалары, жир асты байлыктары участкалары, тау токымнары**

Федоровский авыл жирлегә территориясә «Кайбицаагрохимсервис» ААЖенә бирелгән «Федоровский» ятмасы чикләрендә урнашкан (ТАТ КБЦ01026ТЭ лицензиясә).

«Жир асты байлыктары турында» 1992 елның 21 февралендәгә 2395-І номерлы Россия Федерациясә Законының 7 статьясы нигезендә файдалы казылмалар чыгару, файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган жир асты корылмаларын төзү һәм эксплуатацияләү, махсус саклана торган геологик объектлар төзү өчен жир асты байлыктарыннан файдаланучыга жир асты байлыктарыннан файдалану лицензиясә нигезендә, шулай ук разведкалаганда һәм минераль чимал чыгарганда продукцияне бүлү турындагы килешү нигезендә жир асты байлыктары кишәрлегә тау токымы - жир асты байлыктарының геометрлаштырылган блогы рәвешендә бирелә.

Тау биләмәсенә чикләрен билгеләгәндә файдалы казылмалар ятмаларының пространствоы контурлары, жир асты корылмаларын төзү һәм эксплуатацияләү участогының торышы, тау һәм шартлату эшләрен имин алып бару чикләре, тау токымнарының зарарлы йогынтысыннан саклау зоналары, тау токымнарын хәрәкәтләндерү зоналары, табигать объектлары, биналар һәм корылмалары астында саклау тигезлекләре контурлары, карьер һәм кисемтәләр бортлары төрлеләгә һәм жир асты байлыктарының, жир асты байлыктарын геологик өйрәнү һәм жир асты өслегенә торышына йогынты ясый торган башка факторлар исәпкә алына.

Жир асты байлыктарының аерым участкаларыннан файдалану ил оборонасын һәм дәүләт иминлеген тәмин итү, жир асты байлыктарыннан нәтижәле файдалану һәм аларны саклау, әйләнә-тирә мохитне саклау максатларында чикләнергә яисә тыелырга мөмкин. Торак пунктлар һәм территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар территорияләрендә жир асты байлыктарыннан файдалану халыкның тормышы һәм сәламәтлегә иминлегә, әйләнә-тирә мохитне саклау куркынычы тудырырга, тау эшкәртмәләренә, бораулау скважиналарының һәм жир асты байлыктарыннан файдалануга бәйле башка корылмаларның сакланышын да кертәп, биналарның һәм корылмаларның сакланышын булдырырга мөмкин булган очрактарда чикләнергә яисә тыелырга мөмкин. Махсус сакланылучы табигать территорияләрендә жир асты байлыктарыннан файдалану аларның территорияләрен махсус саклау режимы нигезендә гәмәлгә ашырыла («Жир асты байлыктары турында» РФ Законының 8 статьясы).

Күрсәтелгән Федераль законның 22 статьясы нигезендә жир асты байлыктарыннан файдаланучы үзенә бирелгән тау катламы чикләрендә файдалы казылмалар ятмалары мәйданнарын төзүне чикләргә хоуклы. Кулланучы жир асты байлыктарыннан файдалануга бәйле эшләренә имин алып бару өчен җавап бирә; жир асты байлыктарын, атмосфера һавасын, жирләренә, урманнарны, су объектларын, жир асты байлыктарыннан файдалануга бәйле эшләренә зарарлы йогынтысыннан биналарны һәм корылмаларны саклау шартларын регламентлаучы билгеләнгән тәртиптә расланган стандартларны үтәү; шулай ук жир кишәрлекләрен һәм жир асты байлыктарыннан файдаланганда бозылган башка табигать объектларын алга таба куллану өчен яраклы хәлгә китерү өчен җавап бирә.

«Жир асты байлыктары турында» Россия Федерациясә Законының 25 статьясы нигезендә файдалы казылмалар ятмалары мәйданнарын төзү, шулай ук жир асты корылмалары урнашкан урыннарда жир асты байлыктарының дәүләт фонды яисә аның территориаль органнары һәм дәүләт тау күзәтчеләгә органнары рәхсәте белән бары тик файдалы казылмалар алу мөмкинлеген тәмин итү яисә төзелешнең икътисадый максатка ярашлы булуын дәлилләү шарты белән генә рәхсәт ителә.

Файдалы казылмалар ятмалары майданнарын үз белдеге белән төзү житештерелгән чыгымнарны һәм территорияне рекультивацияләү һәм төзелгән объектларны сүтү чыгымнарын каплаусыз туктатыла.

“Жир асты байлыклары турында” 1992 елның 21 февралендәге 2395-І номерлы Россия Федерациясе Законы нигезендә файдалы казылмалар ятмалары майданнарын төзү жир асты байлыкларынан файдаланучы һәм жир асты байлыкларының дәүләт фонды идарәсе территориаль органы белән килештерелгә тиеш.

Нефть скважиналары III класслы хәвефлелектәге сәнәгать калдыклары барлыкка килү чыганакалары булып тора. Санитар-яклау зонасы СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә 300 м тәшкил итә. СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 билгеләгән таләпләрне бозып, скважиналарның санитар-яклау зоналарында авыл жирлегә торак пунктларында торак төзелеше территориясе күрсәтелә.

**30 статья. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләү**

Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләү «Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә регламентлаштырыла.

Федоровский авыл жирлегә территориясендә махсус сакланучы табигать территориясе тәкъдим ителгән:

- «Бәрле елгасы» төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2019 елның 29 мартындагы 237 номерлы карары белән расланган. .

**31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләү**

Мәдәни мирас объектларын саклау «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәмин итү максатларында билгеләнә.

Саклау зоналары чикләре күрсәтелгән зоналарда урнашкан мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен һәм проектлана торган зоналары чикләрен тасвирлауны, әлеге зоналар чикләрендә жирләрдән файдалану режимнары һәм шәһәр төзелеше регламентлары проектларын үз эченә алган мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проекты белән билгеләнә.

Саклау зоналары проектларын эшләү, саклау зоналары чикләрендә территориядән файдалану режимнарын билгеләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау зоналары турындагы нигезләмәне раслау турында» 2015 елның 12 сентябрендәге 972 номерлы карары, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм башка норматив хокукый актлар белән жайга салына.

«Федоровский авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә территориясенә карата мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының расланган проектлары юк.

**IV БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектары белән территориянең мөмкин булган минималь тәмин ителеш дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектарның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре**

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектары белән тәмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектарның шәһәр төзелеше регламенты составында халык өчен максималь мөмкин булган территориаль файдалану дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре шәһәр төзелеше регламенты кулланыла торган территория чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта күрсәтелә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Федоровский авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә ачыкланмаган, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәгән.



**ПРАВИЛА ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ И ЗАСТРОЙКИ ФЕДОРОВСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ  
КАЙБИЦКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**  
КАРТА ГРАДОСТРОИТЕЛЬНОГО ЗОНИРОВАНИЯ. ЗОНЫ С ОСОБИМИ УСЛОВИЯМИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕРРИТОРИИ  
М 1:10000

